PROMIN

ПРОМІНЬ

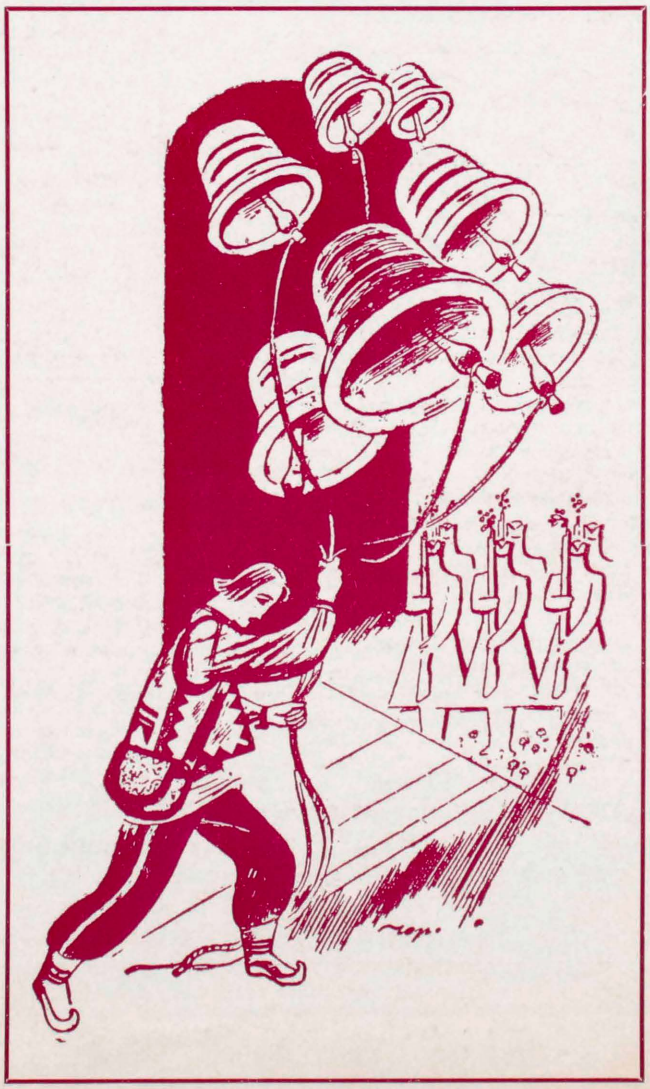

Ч. 4
КВІТЕНЬ
1985

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXVI КВІТЕНЬ 1985 Ч. 4

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 4 APRIL, 1985 VOL. XXVI

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$12.00
Передплата до інших країн	12.00
Поодиноке число	1.20

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$12.00
Subscription in other countries	12.00
Single copy	1.20

Address:

PROMIN

P.O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи і виправляти мову. Хочемо дати місце в журналі всім тим, що дописують і тому всякі дописи мусять бути чітко написані і без обширних описів.

В ЦЬОМУ ЧИСЛІЇ

Уляна Кравченко — Воскресіння ... 1
Іван Франко — Легенда про Пилата ... 2
Ірина Дибко — Воскресення ... 2
Уляна Пелех — Микола Руденко — поет, прозаїк, філософ, апостол-борець... ... 3
Леся Українка — Минаю я було ... 5
Т. Г. — Чи батьки наші свідомі як умирає українська мова?... ... 6
Т. Г. — Українська родина і громадські організації ... 7
Ярослава Островська Кіналь — Співробітниці Централі Союзу Українок у Львові ... 8
Т. — Тарасове дитинство ... 11
Катерина Рожак, Розалія Фарина — Провінційний З'їзд Союзу Українок в Альберті ... 14
Thomas M. Prymak — The History of Ukraine at the Uuniversity of Saskatchewan and its Antecedents ... 15
Нашим дітям ... 19
Ювілейна кампанія журналу „Промінь" ... 20
Ювілейні привітання журналу ... 21
Квіти незабутнім ... 23
Громадська і родинна хроніка ... 25
Великодні печива ... 30
Великодні привіти ... 31

НА ОБКЛАДИНЦІ — „В небі, в зоряній безодні Тонуть дзвони великодні".

Ukrainian Daughters Cook Book

Ukrainian Daughters' Cookbook compiled by Ukrainian Orthodox Women's Association of Regina.

Traditional & favorite recipes.
Beautiful nine colorful pages.

Send cheque of $9.95 + $1.50 for postage and handling to:

Ukrainian Women's Association
1920 Toronto St.
Regina, Sask.
Canada S4P 1M8

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже четверте видання про вишивки і стіби англійською мовою. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторінок друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $12.00.

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East
Saskatoon, Saskatchewan
S7K 0L1

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ВОСКРЕСІННЯ

В цей день, в цей третій день
і голубінь небес,
і яра зелень трав,
і біла віточка вишень —
все каже нам:
Воскрес! Воскрес

В цей день, в цей третій день
і правда і любов
перемогли брехню і люту злобу
і встав
Ісус Христос
у славі
з гробу!

У храмі з блисків і блакиту
знімається віток зелена хоругов!
На стебелинах зависло срібло рос
і квіти білі, як алмаз
схилились перед Божим Сином
і гомонять: Воскрес Христос!
Принижені нещасні, радіймо враз!

Хай щезне туга...
Берім сьогодні шати ясні
і крашанки червоні
у долоні,
і стрічаймо друга,
вітаймо брата:

Воскресла Правда на хресті розп'ята...
Хоч бачимо свій шлях у тернах,
але ми знаємо, по днях страждань
Голгофи —
йде Воскресіння день!
Ми сміло ставимо життю чоло —
для нас срібні дзвони дзвонить джерело.
Для нас лунає великодній дзвін:
— Христос Воскрес!

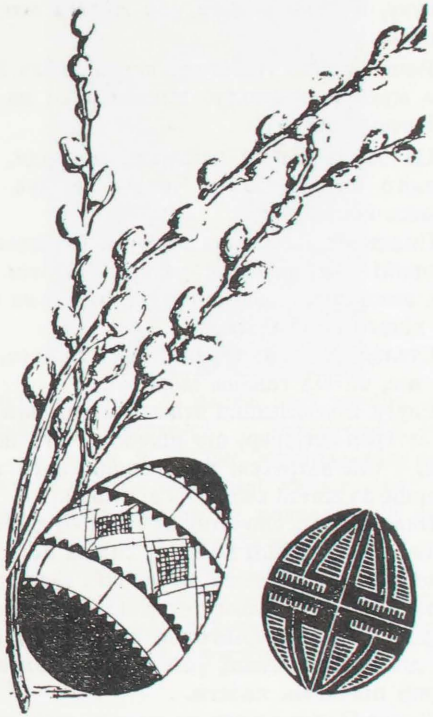

Уляна Кравченко

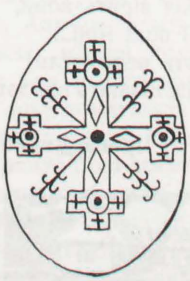

З світлим празником Воскресення Христового

ЦЕНТРАЛЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

і

РЕДАКЦІЯ „ПРОМЕНЯ"

засилає найкращі побажання

ВСЬОМУ ЧЛЕНСТВУ СОЮЗУ, ЇХ РОДИНАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ЖУРНАЛА І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ РАДІСНЕ

Христос Воскрес!

Анна Холод — голова **Марія Цьона — секр.**

ЛЕГЕНДА ПРО ПИЛАТА

Горе вам, люди чесні і добрі, коли служите неправді й підлоті! Горе вам, чи служите ви в злій, чи в добрій вірі.

Ні, тричі горе тим, що служать у добрій вірі! Вони бо подібні золотим кайданам на невільнику, подібні вовкам, що живе м'ясо роздирають.

Вони подібні Пилатові, що віддавав Христа на муки й прилюдно вмивав руки на знак своєї невинности.

Це образ гідний найвищої погорди, найбільшого гніву Божого. Чи знаєте, яка доля судилася Пилатові?

Пилат віддав Христа на муки й сказав: „Я невинний! Самі ви того прагнули!" Потім узяв води, вмив привселюдно руки й пішов на обід, наче нічого не сталося.

Сталося одначе те, що, бачучи його, втікало все, як від гадини їдовитої.

Слуги й недільники втікали перед ним. Навіть ветеран-легіонер, що ніколи нічого не лякався, і той затрясся, побачивши свого пана, й уперше за життя своє утік зі стійки.

Пилат пішов, спочатку на високий дах своєї палати, де у вечірнім холодку сиділа його жінка. Побачивши чоловіка, перейнята несвідомим таємничим перестрахом і огидою, крикнула вона пронизливо й стрімголов кинулася з даху. Заки долетіла до землі, розбилася її голова об гострий піддашок палати.

Пішов Пилат опісля до покою, де в колисці, вистеленій пухом, спала його єдина дитина — немовлятко. Та коли батько нахилив над нею своє лице, дитина розплющила очі, посиніла й глибоко зідхнула. За хвилину тіло її було холодним, застиглим трупом.

І положив Бог знак на груди Пилата, прокляв життя його і смерть його, душу його й тіло його, гірш, ніж Каїна.

Бо Каїн забивши брата, не вмивав своїх рук з крови, чув вину свою, втікав і ховався.

А той, що правду чисту віддав у катівські руки, скидав зі себе відповідальність за свій учинок. І от усяка правда відступила від нього; все, чим він жив, пишався й дихав, покинуло його навіки.

Родина його зникла, як марна тінь. Цісар з ганьбою вигнав його зі служби. Навіть родинне місто, куди він був сховався, викинуло його із своїх мурів.

Довгі літа блукав він по світу, волочучи за собою тягар людської ненависти й погорди.

Вкінці, постарілий передчасно, хворий і збідований, сів він при битім шляху, благаючи у прохожих шматка хліба.

Та побачивши його, навіть наймилосердніші серця робилися тверді, як кремінь. Навіть невинні дівчата й жалісливі молодиці кидали в нього камінням.

Іван Франко

ВОСКРЕСЕННЯ

Он там в саду, на Оливній горі,
стоїть чаша — порожна аж до дна...
Перлини сліз і поту на траві,
що спливали з Святих очей і чола.

Не чути, замовк стукіт молотка,
що на хрест прибивав Руки святі.
На Голгофті — лиш силует хреста.
Втихли вже громи й блискавиць вогні.

Здавалось — кінець, довершилось все...
Здавалось — смерть таки перемогла.
З хреста на землю кров сльозами тече.
Здавалось, що умерла вся земля...

* * *

В неділю Марія до гробу йшла,
а назустріч їй — Ангел із небес:
Вернись Маріе, Його там нема —
бо Ісус Христос із гробу Воскрес...

Христос Воскрес, Христос Воскрес,
пливуть пісні, співають гори і долини.
Та тільки на Голгофту ще ідуть,
найкращі сини й дочки Вкраїни...

Йдуть — у Воскресення вірять вони,
що здійсняться Святої волі мрії...
Бо страсті чейже смерть перемогли!
І, Христос Воскрес — заспівають ще дзвони
Юра і Софії!

Ірина Дибко

"РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ" І ШЕСТИДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

МИКОЛА РУДЕНКО — ПОЕТ, ПРОЗАЇК, ФІЛОСОФ, АПОСТОЛ-БОРЕЦЬ ІЗ ТЕМРЯВОЮ І ЗЛОМ

Ми ж вирушили, щоб долати зло
Заради царства Правди і Любови.
Яке ж то чорне серце повело
Нас, щирих, праведних, по власній крові?
„Виснажує і зраджує мене..."
М. Руденко

Читаючи творчість Миколи Руденка, знайомлючись з його життєписом, дивуємось як могли вирости люди з таким світосприйманням під режимом, що терором, сваволею, насильством і знущанням розправляється з кожним виявом іншої ніж режимна ідея. А життя в умовах СССР, де так багато заборон, дає безліч спонук порівнювати теорію з дійсністю. І саме життя Миколи Руденка є яскравим прикладом шукань людьми шляхів до правди і любови хоч платять вони життям за ці пошуки. Усе — признається поет — він розуміє земське і людське, але неспроможний розуміти того серця, що „живе у грудях ката". Під час голоду він дитина був свідком, коли батька малого хлопчини застрелив солдатик за знайдені колоски в осінній стерні. Хіба ж така дитина не буде шукати в житті правди і любови?

М. Руденко народився в Донбасі, повністю зрусифікованій області України. Але з неї походять такі борці, як Василь Стус, Олексій Тихий, Іван Світличний, Надія Світлична, Іван Дзюба — автор твору „Інтернаціоналізм чи русифікація?" Прийшов на світ 19 грудня 1920 року в родині робітника-селянина. Дитинство минуло в недостатках. Батько загинув у шахті, коли Миколі було всього 6 років. Мати змагалася з труднощами, щоб дати освіту Миколі та дочці, бо пенсія була мізерна. По десятирічці Микола вступив в Київський державний університет. Але навчатися в ньому не довелось, бо першого місяця покликано його в армію. У війну був політруком (скінчив під час війни курс політробітників). Під Ленінградом куля вирвала великий шмат тіла на спині. Ціле життя терпить болі хребта, лікується. Рік цілий перебував у лікарні, але повернувся на фронт. У 1946 році пішов на літературну працю — був відповідальним редактором журналу „Дніпро", секретарем партійної організації Спілки Письменників України. В цьому часі виявив свою бурхливу наполегливість у літературній творчості — видав 9 збірок, науково-популярну книжку „Слідами космічної катастрофи", яка звернула увагу автора на довколишній світ і самого себе на свою духовість, а з тим і увагу партії на його творчість. Його світогляд змінявся поруч з тим, як заглиблювався у проблеми всесвіту, як почав читати наукову літературу різних галузей, спостерігати життя. Тоді й писав:

Поезія — не жарт...
Вона —
Це теж космічна битва.

Такі й подібні поезії ще публікувались в 1962 році. Але з деякими вже тоді поет почав ховатись, як ось з поезією „Із космосу":

Тужаться диктатори тупі
Власну велич показать світам.
Їм, убогим, навіть не в тямки,
Що не знає космос жадних пут.

У цьому ж 1962 році вийшли друком ще збірки оповідань і нарисів „Біла акація" і згадана наукова книжка „Слідами космічної катастрофи". У 1966 році появився — науково-фантастичний роман „Чарівний бумеранг", а 1968 остання збірка віршів „Всесвіт у тобі", бо саме в цьому часі Руденко почав „докучати" ЦК КПУ листами з приводу лих в Україні, які він бачив довкола себе. Йому заборонили писати, а його твори — це заробіток на життя. В ро-

дині троє синів, почались клопоти, мусів продати хату. Розійшовся з дружиною, бо вона вимагала від чоловіка льояльности до партії. Не знайшов спільної мови й з другою жінкою. Прийшов на світ четвертий син, і ще більші життьові скрути — працював сторожем, платня вистачала тільки „на хліб і цигарки". Але всі ці тягарі не зломили Руденка, хоч іноді кидали в розпуку. Та наполегливість у пошуках відповідей на філософські питання спонукали писати наукову працю „Економічні монологи", а за нею прийшло його членство в „Міжнародній Амнестії". Прийшов обшук в 1975 році, сконфісковано писальну машинку, був арештований, але всього кілька днів. Наступного місяця виключено Руденка із Спілки Письменників, а далі було перебування в психіятричній лікарні. Руденко в 1976 році створив і очолив Українську Групу Сприяння виконанню Гельсінських Угод. Це привело до другого арешту, до т. зв. суду, що був справжньою комедією, і до засуду: сім років ув'язнення і п'ять заслання. А щоб уникнути більшого розголосу, суд відбувся в Дружківці, Донецької области, щоб не було там ні друзів, ні зацікавлених громадян. Тому й розголос про Руденка дістався в діяспору пізно, не було його творів у еміграційній пресі.

Такий короткий опис Руденкового прозріння. Йому було в 1975 році, коли його виключили із Спілки Письменників, уже 54 роки. Це вповні зрілий вік, письменник мав становище, славу, але у вірші „Визнання" він із зворушливою щирістю признається: „Я поетом став лише тоді, коли всі великі вже кінчали". І тому поспішає надолужити втрачений час:

Скільки я чинив тяжких дурниць —
Те лише сьогодні розумію.
Але навіть перед часом ниць
Падати не вмів і не зумію.

І тому щодня пишу, пишу,
Щоб відшкодувати давні втрати.
А якщо на старість согрішу —
Що ж, тоді вже можете й карати.

Чому ж поет Руденко уважає що лише на 55 році життя він став справжнім поєтом? Його ім'я зустрічаємо і в довіднику „Письменники Радянської України" (там понад 2000 імен!) і в російськомовній літературній енциклопедії (Краткая Литературная Энциклопедия), де українців поміщено мабуть не більше двох сотень. Та Руденко свідомий того, що його ранні поезії були „правильні" соцреалістичні — він і поучував був ментором, прославляв Леніна, захоплювався і славословив Росії, її красі й „нескореній силі".

Але вже в ранніх поезіях помітною була основна риса його творчости — його світогляд, пошук за есенціональним в бутті, поет знає вартість страждання, катарзису, що приносить очищення, відкуплення гріха, що породжує радість:

Може колись розпізнає наука
Правду на дні філософської чаші:
Всесвіт — це мука... Одвічна мука,
Та, що породжує радощі наші.

І справді Петро Григоренко влучно назвав прозріння Руденкове „карколомним стрибком униз", бо скільки пересічних громадян у СССР не уважатиме „божевіллям" того, що проміняв Руденко — відомий поет, прозаїк, редактор, секретар Спілки Письменників на тюрму й повільне вмирання серед мук. Проміняв на те, що знайшов у Космосі, в Безмежності, в Природі:

Та не хвилюйтесь — я цілком здоровий,
Хоч не дрижу за те ні перед ким,
Бо бачу світ не язиком корови,
А зрячим духом —
Звільненим, людським!
Святиня в грудях — це ота підпора,
Що у бої веде на повний зріст.

Руденко, людина вихована в раціоналізмі, матеріялізмі й атеїзмі, що жила „у небі й на землі", коли земне тіло його схилялося над столом за викладом своїх думок на папір, його духове „я" було високо в небі й ніякі земні вібрації не могли на нього вплинути. Поет розмовляючи з Богом, зливається із Всесвітом у святе поєднання:

Чи знали ви, філософи й поети,
Злиття із Всесвітом —
святе злиття?
Я знав його . . .
За речовим порогом
Є із проміння виткані світи.
Земний червяк, я розмовляв із Богом,
Щоб невимовне в серці понести.

Тому й єднається Руденко своїм світосприйманням із Сковородою, з Шевченком з усіма іншими, що дають перевагу духовим вартостям, які ведуть боротьбу за перемогу Добра над Злом. У своїм світосприйманні Руденко поєднав образи Матері-Землі, Матері-України і своєї рідної — і це поєднання допомогло

йому прозріти й завернути з того шляху, що веде в нікуди, а спрямувало до Сонця:

Знову сонце зійшло,
День прибув...
Як мене не було,
Де ж я був?
Мабуть, жив у зорі —
В напівсні;
Чи в дубовій корі,
Чи в зерні.

І так, уже з цих кількох уривків з віршів Руденка читач переконується, що в Руденка нема матеріялізму, ні марксизму, а навпаки, поет дійшов до великої перемоги, самотужки усвідомив животворчі істини буття, прославляє Боже єство в людині, закликає творити добро, боротись за правду й людяність, за перемогу світла над темрявою. Коли ж, — признається поет — буває йому холодно в душі, сушить її відчай, але глянувши на ницість людську в особах вислужників влади, він кидає їм: „Добродії, ви ж заздрите мені!" І знов застогнете в ярмі", що буде вже під іншою назвою.

Цих всього кілька роздумів над лірикою Руденка, дає погляд на його світогляд. Але в ще більшій мірі його духовість і шлях до прозріння видними стануть при розважаннях над його прозовою творчістю.

(Далі буде)

Уляна Пелех

Леся Українка

МИНАЮ Я БУЛО...

Минаю я було долини й гори
І моря гучного непевнії простори,
Чужі краї обступлять накруги,
Захопить ніч; на горах чорні тіні,
Здаються наче справді вороги.

І серце, хоч і звикле до блукання
До чужини, до вічного змагання,
Чогось, бувало, плаче в тій порі,
Немов дитина в темряві забута
Немов людина у тюрму замкнута
Аж поки очі не знайдуть зорі, —

Тоді затихне плач... І я дивую,
Чим серце втішилось? — що золотую
Маленьку цяточку вгорі знайшло?
Та що ж йому по тім далекім світі?
Він може сам давно погас в блакиті
Поки сюди те проміння дійшло!

Погас отак, як тії мрії перші,
Як молоді думки давно померші,
Що розбудили вперше дух мені...
Та що ж! Нехай те все давно минуло
А серце любить, поки не заснуло,
Те світло, що живе і без зорі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відділ Союзу ім. Лесі Українки у Ванкувері відзначить 25-літній Ювілей "Променя" в неділю 26-го травня 1985 р. о годині 12:30 пополудні в авдиторії Катедри Пресвятої Трійці при 154 — Схід 10 Евеню.

Буде промовляти визначна діячка Союзу Українок Канади, редакторка "Променя" від початку його заснування — пані Наталія Когуська.

Запрошуємо все українське громадянство взяти численну участь і в цей спосіб дати підтримку жіночому журналу; вшанувати його довголітню редакторку та виявити наше признання за її невтомну і цінну працю у втриманні "Променя" на високому рівні як офіційного органу нашої організації Союзу Українок Канади.

Емілія Чуйко — голова
Олена Дзюбенко — кореспонд. секр.

Чи батьки наші свідомі як умирає українська мова?..

Вивчанням рідного слова ми вводимо дитину в дух народу, витвір його багатовікового життя...

(Константин Ушинський)

Багато українців в діяспорі думають, що можна бути українським патріотом без знання української мови. Чи справді воно так?

В останніх роках, як це відоме всім з життя і преси, ніхто вже не обороняє явища асиміляції, навпаки — тепер багато мови про недоцільність, неетичність „перетоплювання" людей в асиміляційному кітлі. Багато людей тепер шукають свого коріння, бо брак його утруднює їм життя. Відомий педагог в Україні Василь Сухомлинський каже: „Коли б не стало української мови, не стало б сили боротися за здійснення ідеалів". Що він цим каже?

Люди колись, а тимбільше тепер, коли так багато людей не живуть на території свого народу, змушені вивчати інші мови. А мова народу, до якого належимо, в'яже нас з ним, збагачує нас його культурою, духовістю, відкриває вікно до тих усіх скарбів, що створені мовою (література, наукові твори, спілкування з людьми тощо), а без знання мови свого народу не є ми повноцінними. Без знання мови неможливо пізнати ні рідної країни, ні її духового життя. Яка це неспівмірність користи й вкладу зусилля, коли порівняти те, що дає людині знання мови свого народу, і який порівняно, малий вклад потрібний, щоб вивчити мову?..

Коли ж мова про англомовність у тих, які володіють українською мовою, але її не вживають, то це брак звички, читтевого зв'язку, брак чуття її краси, важливости її поширення, запевнення їй існування. Тому то таке важливе, щоб дітвора й молодь мала якнайбільше нагод перебувати в українському середовищі, в якому перестерігається українське мовлення, в якому є духовий корм у формі театру, телевізії, радіо, співу, читання книжок, виголошування віршів тощо.

Бож треба нам знати, що стан української мови в діяспорі й в Україні з кожним роком гірший. Ось статистичні дані із студій Канадської Багатокультурности: на кожних 1000 українців, тобто на 250-300 юнаків-юначок тільки одна особа навчається української мови. Тільки 72.4% українців подали в 1978 році українську мову як свою рідну (у португальців — 97.1%). Важливим є також і те, що з усіх нас всього 58.1% має сяке таке знання рідної мови, а тільки 30.7% говорять нею плавно. У цьому аспекті ми є на передостанньому місці перед скандинавцями і на 5% позаду поляків.

Статистика безперечно підтверджує те, що твердиною мови є родина, де найчастіше вживається рідної мови, а далі — приятелі. Другим середовищем, яке має незвичайний вплив на збереження мови, є церква.

Та найбільше турбує статистика щодо стану української мови серед ґенерацій: коли з першої ґенерації 63.6% українців говорять плавно рідною мовою, то в другій уже їх тільки 18.9%, а з третьої всього... 0.7%! Та на щастя — та сама статистика виявляє, що для збереження і відзискання рідної мови тими, що її втратили й їхніми дітьми, коли поєднати тих, яким „дуже залежить" і „залежить" разом із половиною тих, яким „байдуже", то цифри ті стануть підбадьоруючими, а саме: з першої ґенерації „за збереження" буде 87.7%!

Тож, батьки, посилайте дітей до рідних шкіл, до двомовних державних, до д и т я ч и х садків, до молодіжних організацій, у табори, де є програма поринання в українську мову, заохочуйте студіювати українознавчі дисципліни. Гуртуйтеся в приязні групи родин, яким прикладом є родини Косачів, Лисенків, Старицьких, що про них є мова в іншому місці нашого журналу. Цим допоможете своїм дітям бути творчими, духово багатими, щасливими.

Т. Г.

Українська родина і громадські організації

Душа дітей, їх задоволення — от що чарувало мене. У педагогіці я шукала постійно чогось мистецького, творчого...
Софія Русова „Мої спогади"

Хіба є якась гостина, щоб зібрані не ділились своїми думками про сучасні виховні клопоти, про страшне лихо серед молоді, що його так багато довкола нас. Щоденно чуємо звідомлення поліції в радіо про злочинність молоді, алькоголізм, сексуальну розгнузданість, наркоманію, про поширення серед неї самогубств. Батьків огортає тривога. У світі сполохи, заклики рятувати дітей, допомагати родинам в їх найважливіших виховних завданнях.

Ще в лютому 1981 року СКВУ у Віснику ч. 1/9/ звернувся до громадянства з закликом, щоб увесь загал громадянства звернув увагу в напрямі родини, виховання молодого покоління. Та на самому закликові й розмовах про причини, що довели до згаданих лих, організованої акції і виховних заходів покищо нема. Преса повторила заклик СКВУ, відбулося декілька дискусійних лав на виховні теми в більших скупченнях українців і на тому наші турботи кінчаться.

А ось у розмові з молодими вчительками-виховницями в молодечих організаціях довелося почути такий цікавий запит:

— Софія Русова, якої батьки — по лінії батька — шведи, матері — французи, самі ж батьки — вже росіяни. Що привело її — нащадка цих родин — до України? Тоді ж у нас була „темна ніч" з кріпацтвом, з „указами" про заборону мови, переслідування національно свідомої інтеліґенції, популярними були ідеї марксизму, комунізму. Як же це сталося, що вона відразу увійшла в осередок українського життя, стала сама його рушійною силою. Що в найбільшій мірі привело її до нашогі народу?

Довелося нам проаналізувати сповідь авторки — Софії Русової „Мої спогади" (до речі, треба прочитати їх усім нашим батькам!) і поділитися думками з зацікавленими.

Софія Русова хоч і виростала в російській атмосфері, але в родині високої культури, де плекалась релігія, мистецтво, наука. Любила вона гру на фортепіяні, захоплювалася музикою, грою відомого піяніста Антона Рубінштайна. А під впливом старшого брата Олександра, який привозив з Европи тоді нові ідеї рівноправности жінок, Софія самотужки почала готуватись до університетського правничого диплому.

— І як це вона могла робити? — питалися дівчата.

Вставала раненько. Не дала ради тільки з поліцейським правом, відкинуло воно її, і тоді захоплюватись почала творами Руссо, Вольтера, Ґете, Шіллера, Байрона (книжки брала з дядькової великої бібліотеки). Велику ролю мали зв'язки, товариство родин таких, як: Старицькі, Лисенки, Чубинські, Драгоманові, Косачі, Перехіни, Житецькі, Вовки, Кістяківські та інші. Згадати б хоч би те, що ці родини жертвували на таємний університет у Львові (Перехіни — 90 тисяч корон!), Старицькі віддали маєток і свої сили, щоб збагатити нашу культуру театром і своєю літературною творчістю, Чубинський склав сім томів праць з творчости народу, а вклад Лисенка та інших ..

— Справді, то були великі люди, — ствердили учасниці розмови. — Її, Русової життя мусіло бути також дуже особливе, чи можна щось довідатись? — питали.

— О так! Її індивідуальність надзвичайно сильна. Осиротівши в 14 років життя після смерти батька (матері вона не пам'ятала!), шукала засобів до життя і змісту в ньому — духового і громадського. Вирішили з сестрою Манею відкрити школу. Переїхавши до Києва, відкрили перший український дитячий садок. Софії було тоді 16 років, але вона здобула вже була диплом учительки (Маня, хоч старша, його не мала!). В Петербурзі накупили фахової літератури, Маня самотужки підготовлялась до іспиту з педагогіки, і в 26 році життя склала успішно іспит. Так почалося творче життя сестер Марії і Софії Лідфорсів на добро нашого народу.

Сестрам приходилося поборювати багато життєвих трудів. Захворіла і померла їхня молода братова від туберкульози, вони доглядали її до смерти у своїй хаті. А двоє братових

(Закінчення на стор. 14)

Ярослава Островська Кіналь

Співробітниці Централі Союзу Українок у Львові

СПОМИНИ І РЕФЛЕКСІЇ

Поширення клітин Союзу Українок та розвиток їх праці вимагав побільшеного персоналу в канцелярії. Було нас — працівниць у канцелярії цілий гурток. Ми кохалися в поезіях ,зокрема в поезії Івана Франка й модерній Наталі Лівицької Холодної. Пробували пера на сторінках „Жінки", „Українки" та громадської преси. Співжиття було гармонійне, повне молодечого запалу та широких зацікавлень, не позбавлене гумору, дотепів і безконечних дискусій на тему організованого громадського життя, зокрема про матерів і дітей, наших обов'язків як пропагаторок ідей українського жіночого руху й членів Союзу Українок.

Кожна з нас знайшлася в канцелярії Союзу Українок, прибувши з різних середовищ і місцевостей. Оксана Джиджора Дзьоба, що чарувала нас своєю милою усмішкою, жартами та погідністю, була одружена, решта обіцювали, що її майбутньою дитинкою будуть займатися в канцелярії з любови й з потреби практичного вишколу. І коли Оксана сповістила нас, що сподівається потомства ,ми справді присвячували їй багато уваги, чекали всі на малятко. Воно мало народитися у вересні, ми ще всі спільно пережили в канцелярії Союзу Українок вибух війни, відпровадили Оксану ще того пам'ятного дня 1. 9. 1939 року до вулиці Генінга на Личакові. Це була остання наша зустріч. Коли прийшов час родів кілька днів після вибуху війни, було бомбардування Львова, не було відповідної опіки при родах для неї, Оксана залишила нас назавжди... Народила батькові синочка.

Близькою товаришкою Оксани була мґр. Мирослава Мриц. Вони приятельки з Пласту, з пластових таборів. Славця працювала з нами недовго, вона дістала працю в державній установі, а що по смерті батька треба було допомагати родині, мусіла залишити секретарство в Союзі Українок. В адміністрації „Жінки" працювали як платна сила Дарія Сіяк, допомагали ми всі, а зокрема Стефа Федорчак, Оксана Головка Луців.

Великою атракцією для нас галичанок була Тоня з Волині. Ми зустрілися з нею на курсах інструкторок Союзу Українок. Пам'ятаю наше знайомство. Я прибула на відкриття курсу, коли всі вже сиділи перед президією.

Подобалася мені з вигляду — була білява з коротко стриженою зачіскою (ми „натягали" її, кажучи „стрижена під макітру") з синіми, як волошки, очима.

— посунься, — відізвалася я, звертаючись до Тоні. — Хочу сісти біля тебе й познайомитися.

Тоня глянула на мене здивовано, але усміхнулася, посунулася й ми вже відтоді не розлучалися під час курсу. Наша приязнь єднає нас і сьогодні.

Харчування на курсі було бідненьке, Тоня привезла з собою цілу валізу різних волинських ластей і ними відразу гостила нас усіх. Та дальшими посилками її від мами, господарили ми вже інакше, раціональніше — не відразу все на столі, але розкладали на довше.

Курсанток було 18, серед них були різного рівня освіти й досвіду та зацікавлень. Була й така, яка радо промінювала виклад д-ра Володимира Старосольського на зустріч з хлопцем. За це ми придумували різні дотепи, як кару.

Ми були безжурні, жартували, пустували й любили повчати таких, що легковажили добування знання на курсі. Але таких було всього одна-дві. Ми дбали про вислід курсу, про наші оцінки, ми нетерпеливились, хотіли знати опінію про нас викладачів. Тому підслуховували наради їх у телефонічній кімнатці. Перед іспитами треба було вкувати, щоб не заштемпитись перед Панею Головою, всіма викладачами, що становили інтелектуальний квіт Львова. А тим, що не мали відповідного завзяття перед іспитами, писали жартівливі анонімні листи, щоб переконались, що їхні хлопці не дуже спішать на зустріч з ними. Під час доповідей д-р С. Парфанович ми завдавали клопітливі запити їй, „натягали" за малу свідомість про небезпеки великоміського життя, докучали жартами в гуртожитку тим, що не надто дбали про свою самоосвіту та поведінку.

У канцелярії Союзу Українок ми мусіли багато писати, відповідати на листи, звіти з клітин, писати обіжники, пояснення до них, виготовляти різні матеріяли, робити статистич-

ні зведення тощо. О 3-ій годині ми з Оксаною швидко пакувалися ,а невиконану роботу ховали до б'юрка. Але не Тоня! Вона далі вистукувала на машині, виготовляла „серцещипательні" листи до заокеанських сестер, дякуючи їм за надіслані листи, звіти та пожертви на пресовий фонд журналів і виготовляла різні матеріяли. Разом з Панею Головою працювала поза години. Коли розв'язали Союз Українок — всі ми розійшлися, залишилася в домівці Союзу Українок Тоня для допомоги пані Голові, працювати в друкарні Княгині Ольги. Вона по вишколі не відразу була з нами в канцелярії Союзу Українок — і хоч як нам не хотілося розлучатися, поїхала до Рівного, на рідну Волинь, щоб їй віддати своє знання і досвід. Коли ж в 1938 році Союз Українок на Волині влада розв'язала, Тоня прибула до нас. Створивши політичну жіночу організацію „Дружина княгині Ольги", провід Союзу Українок чекав на судове рішення щодо своєї організації. Влада мабуть рішила, що кращим виходом з ситуації — було реактивування Союзу Українок.

Та наша активність і таке гармонійне та корисне співжиття в канцелярії Союзу Українок тривало недовго. Ми пережили смерть Оксани, облогу Львова, окупацію його большевиками, німцями й поворот большевиків у 1944 році. Багато довелося пережити — вивози на Сибір моєї мами, Тониних батьків і всю велику рідню, багато арештів близьких нам і дорогих. Ми з Тонею мешкали разом у Львові і в одному приміщенні працювали (в большевицьких установах, а потім в Українському Центральному Комітеті). Нас часто переслуховували у зв'язку з діяльністю Союзу Українок (у домівці Союзу Українок примістився слідчий поліційний уряд, а там застав він запасові склади видань „Жінки" й „Українки", де були наші статті). Мілена Рудницька, Олена Шепарович залишили Львів.

На еміграції М. Рудницька зустрілася з Тонею у Баварії в селі Авхкірх, де перебувало багато „уцекістів" і львов'янок. Там на зустріч (М. Рудницька, І. Павликовська, Л. Івченко, Т. Горохович і Д. Сіяк) схвалено відновити якнайшвидше Союз Українок. На еміграції опинився весь провід Світового Союзу Українок, що мав звязки з усіма українськими жіночими організаціями у світі. З тією метою М. Рудницька і Тоня в товаристві сина Пані Голови — Івана Лисяка Рудницького і Омеляна Пріцака вирушили пішки до Форальберґу (там були речі М. Рудницької, у Фельдкірху замовлене приміщення), щоб бути якнайближче до Швайцарії та поробити контакти з міжнародними жіночими й харитативинми організаціями. Вже в липні Союз Українок в Австрії було відновлено. На листи й на післанців з запитаннями до І. Павликовської не було відповідей. Членство Союзу Українок не було поінфор-

Учасниці тримісячного курсу крою і шиття в Рогатині в 1936 році.

моване про діяльність Союзу Українок в Австрії. Мала кількість активного членства Союзу Українок з краю була поінформована про стан Союзу Українок в Австрії і про заходи М. Рудницької щодо контактів з міжнародніми організаціями.

Маючи такі виняткові можливості розвинути працю Союзу Українок в діяспорі, яких ще досі ніколи не було, усвідомлюючи величезну потребу саме дії жіночих організацій в діяспорі, спираючись на ідеологічних основах українського жіночого руху, а до того, маючи такий козир в руках, як незрівняний політичний досвід М. Рудницької, талан практичного розв'язування проблем у житті в особі Олени Шепарович, український жіночий рух в діяспорі міг би мати величезний вплив на організоване суспільне і політичне життя української громади. Та ми втратили цю карту, а життя поплило новим, ще не торованим руслом.

Старість чи золотий вік?

В Канаді не принято говорити скільки років має людина, може і добре. Бо роки це справа приватна. Дослідники людського віку кажуть: Не роки роблять старою людину, а саме почуття, як людина почувається, так і можна рахувати старість, краще сказати слово "молодість". Замість сказати старі люди в Канаді примудрились назвати це — "Золотим Віком". Як то розібратися, коли цей золотий вік починається? Знову ж таки — як людина себе почуває. Є люди молоді роками і вже втомлені життям, завжди сумні, сплячі і невеселі. Натомість є старші, а повні енергії, здорової думки, скрізь активні, радісні. Тому і неможна судити всіх по роках. І якраз таки ця назва добре підходить — "Золотий Вік" до тих що мають в собі іскру життя в повному розумінні слова.

Золотий вік це вік зрілости, спокою і відпочинку. Словом це "університет" життєвий. На жаль цього досвіду нема кому передати, бо старих досвідчених людей закрили на "добровільне" життя в старечі доми. Відділили їх від унуків. Хто ж як не баба розкаже внукам казочку? Хто ж як не дідусь запалить у свого внука іскорку героя на білому коні з шаблею козака? Часто чуємо як бабусі і дідусі кажуть: "Та я ще краще внуків люблю як колись своїх дітей, бо був молодим не мав часу багато з дітьми, чи на фармі чи в фабриці. А тепер маю час і досвід та не маю як бо мало бачу внуків".

Кажуть, що тепер школа і телевізія навчить дітей. Не все гаразд з наукою по телевізії. Навіть дитячі програми все бійка, помста, як вдарив раз то друга сторона мусить вдарити ще більше, цебто, обов'язково віддати бійкою. А нас наша церква і релігія вчить прости своєму ворогові, бо він не знає що робить. Скільки убійства бачимо по телевізору. Та ж жодна баба чи дід не навчить свого внука вбивати, чи красти.

Занепокоєні всі ми і уряди, держава, що далі робити, щороку збільшується злочинство, крадіж та біда, що уряди закривають очі, щоб контроля була строга над телевізійними передачами. Недавно я чула по телевізії розповідь одної гіндуски. Вона розповідала про звичаї в Індії родинного життя, та яка пошана до старих людей в Індії. Я слухала і думала, як би ця жінка не була в одежі Сарі (народний одяг Індії) та не була ще трошки чорнішою за нас, я б подумала, що це розповідає українка, бо ще недавно такий самий звичай був в Україні. (Певна річ зайшли зміни вже і в українській родині в Україні). Але спосіб життя там їх ще тримає в купі родинного колеса.

Гіндуска каже: — в нас діти шанують своїх батьків, а також і бабів, дідів і взагалі старших людей. Ви бачите це на вулицях, в автобусах, скрізь в суспільному житті. В родині бабуся допомагає виховувати дітей внуків, її роля не є тільки "бейбі ситер". Ні! Вона внуків навчає добрих прикмет, розповідає про минуле, навчає поведінки, дисципліни і т. д. Старшеньким дітям розповідає про звичаї, культуру, історію. Навчає дітей шанувати своє рідне, навчає молитов, словом дід і баба, каже гіндуска, це перші учителі поки дитина піде до школи. Вона має уже трохи знання домашньо-

го як поводитись поза домом з приятелями.

Підростаючі діти ідуть до школи, часом виїзджають поза дім до школи, тоді їм треба ще фінансової допомоги, помагають батьки і дід і баба, аж поки цілком здобудуть якийсь фах. Аж тоді йому вільно женитись і заводити родинне життя, він до цього часу не працював, здобував знання за допомогою, як сказано, батьків. Як вже мав свою працю, родину, тоді настав час йому допомагати своїм батькам чи дідусям, а навіть і тіткам чи дядькам, хто потребував помочі. Тобу бажано, щоб в родині було багато дітей, щоб діти могли дати поміч старим своїм родичам. Каже: "наша країна має 700 мільйонів людей, уряд помочі не дає і нема в нас пенсії. Тому діти утримують своїх батьків. І утримують не тільки з обов'язку, а в пошані до батьків і старших. Бо це наша, каже, культура і традиція. Старші допомагають дітям, діти помагають старшим".

В Західньому світі дітей доглядає "бейбі ситер" це може бути дуже молода дівчина, що часом і їй потрібно ще догляду. І тому зв'язок родинний розривається. Молоді і навіть діти пошани до старших не мають. Ви це можете зауважити в автобусах як школярі їдуть зі школи, кричать, штовхають, місця сидіти старшому майже ніколи не вступлять. Навіть старший учитель в школі не є в пошані. А колись же (чуємо з переказів), що в Україні був матріярхат, найстарша віком жінка вирішувала справи і її слова було законом.

Правдою є, що змінився спосіб життя, є обставини, що інакше не може бути. Треба старечих домів. Візьмімо українських жінок і їх організації. Вони щось вічно роблять, варять обіди, виплачують церковні довги, прикрашують храми вишивками, пишуть писанки, "бінґа", все на потреби церковні ,різні обіди, словом, робота кипить як у вулику бджільному і дивуєшся, де така тендітна сивоволоса жінка ще має енергію варити обіди на 400-500 осіб.

Гіндуска сказала, що в них старшим кланяються в пошані до колін молодь і діти.

А я скажу слава нашим стареньким жінкам і кланяюся їм до самої землі!

А.І.У.

ТАРАСОВЕ ДИТИНСТВО

Диктор 1-ий: Всього дев'ять років було хлопчикові, коли заснула вічним сном його мати. Мачуха, яка прийшла в хату по смерті матері з своїми трьома дітьми, незлюбила Тарасика за його скритий характер. Вона казала йому пасти телят і свиней біля Кирилівки і Тарасівки. На полях навколо цих сіл було багато високих могил. Тарасик не поспішав до хати, любив дивитися на могили, вгадувати — хто в них спочиває...

Високії тії могили
Стоять та сумують...
— писав про це в „Кобзарі".

Диктор 2-ий: Позбавлений материнської любови й ласки, сирітка заглиблювався в самого себе, проводив цілі дні у полі голодний і осамітнений. Улюбленим місцем його тоді була одна з тих могил. Він сидів під нею і дивився в далечінь... Уявляв, що на ній сидить кобзар і розмовляє з Богом, а

Кругом його степ, як море
Широке синіє;
За могилою могила,
А там тільки мріє...
— так написав Тарас про свої дитячі враження у поемі „Перебендя".

Диктор 1-ий: Із смутком дорослий Шевченко розповідав,, що у перший Свят-Вечір після смерти матері понесли троє — Микита, Тарас і Ярина святу вечерю дідові Іванові. Коли треба було сказати звичні слова: „Святий Вечір" — прислали нас, діду батько й мати..." всі троє заридали. Перед словом „мати" замовкли, бо не могли вимовити „і мати".

Диктор 2-ий: Сестра Ярина, зустрівшись з Іваном Сошенком — другом Тараса, розповідала йому про дитинство поета в особливо сумному періоді його життя, коли помер і батько та не було вже нікого з дорослих у хлопчика, щоб міг притулитися, шукати поради й опіки. Сестра Катерина, одружившись, жила в іншому селі. Тоді найближчими друзями стали сестра Ярина й сусідка, Оксана Коваленко.

Згадуючи про цей час у житті Тараса, оповідала Ярина Сошенкові, коли він її відвідав у селі, вже по смерті Тараса:

(Сценка — виступають в ній доросла Ярина й Сошенко: Вони сидять на пеньку і розмовляють):

Ярина: Ой, Тарасове дитинство!.. (важко зідхає). Йому ж довелося стільки горя зазнати. І досі моє серце крається з болю, коли пригадаю одну подію. Чи оповідав вам про неї — про солдата, що ночував у нашій хаті? Повісив він свою шинелю. А в ній були якісь там гроші в кишені. Їх вкрав Степан — син мачухи й не признався. Солдат вчинив крик. На кого ж звалити вину? Звичайно на бідного Тарасика. А він бідолашний злякався, пішов з хати й сховався у далекому городі, у кущах калини.

(Тарасик виходить, оглядається на небо, потім похнюпивши голову, сідає в кущах калини. Сидить якийсь час, а потім починає щось майструвати, робить собі шалас, стріляє з пукавки, підглядає пташок, сам тихенько мурликає якісь пісні).

Оксанка: (Приходить з вузликом їжі. Дає Тарасові хліб, огірок, трошки молока у пляшечці, чи горнятку) — Тарасе! Ти ж такий голодний мусиш бути. А ми не могли прийти до до тебе швидше. Мачуха цілий час посилає Ярину то води принести, то хату замітати, то вівці пасти. Якраз тепер вона біля овець. Маєш тут хліб, огірок, трохи молока. Яринка взяла непомітно. А я принесу тобі ще щось на вечерю. О, як гарно ти тут зробив. Я б хотіла тут бачитися з тобою. Увечері ми прийдемо з Яриною.

Тарасик: А чи солдат вже пішов від мачухи? А що зробила мачуха з Степаном? Покарала його? До дядька Павла ніколи не піду! Він мені вже не родич! Я не знаю — як мені бути тепер з мачухою. Порадь Оксано — де мені бути? Таку неправду бачити, таке безталання через злодія — того злющого мачушиного синочка — терпіти не можу. Піду у світ шукати добрих людей, щоб добра неме навчили. (Тарас з великим обуренням, б'є об землю патичком).

Оксана: Заспокійся, Тарасе! У тебе ж є родина — брат Микита, Ярина не дадуть тебе на поталу мачусі. Не йди ще тепер до хати. Ми будемо тобі приносити їсти. Хай мачуха посилає пасти отару свого любимця Степана. Ну, не будь сумним, Ми не дамо тобі кривди робити. Молися Богу! І я буду, і Ярина проситимемо у Бога для тебе кращої долі.

Тарас: Ти ж знаєш, яка мачуха. Як батько покійний жив з нею. Не було й години без сварки й лайки поміж батьком та мачухою. Мачуха особливо ненавидить мене, мабуть за те, що я часто лупцював її пещеного Степанка. (Подумавши) Я вже знаю як буду далі жити. Піду у школярі до дяка Богорського.

Оксана: Ай справді! Будеш мати самостійне життя, без мачухи та її ласки. Хоч дяк і п'яниця, але не буде з тобою цілий день, він піде собі до коршми. А тоді ми будемо з тобою. Будеш приходити сюди до своєї Січі на зустріч з нами. Не сумуй Тарасику! Світ не без добрих людей! Бувай! (Відходить. Тарас деякий час дивиться у її слід, потім бере книжечку, зроблену з паперу й малює).

Диктор 1-ий: Так кілька днів жив Тарас в кущах в долині. Навколо тиша... І щастя більшого для нього не було на землі, коли міг понести свій сум, свій біль у запашні сади, в розквітлії гаї! (Світло падає на сидячих збоку Сошенка і Ярину).

Сошенко: Ну, а як потім жилося Тарасові разом з мачухо?

Ярина: Він став „попихачем" у дяка. Не було й там спокою сироті. Часто голодував, бо дяк-п'яниця усе пропивав. Тоді ми з сестрою Марійкою ховали непомітно при обіді хліб і клали його на умовлене місце в саду для Тарасика. Оксану рідко тоді бачив Тарас. Вона була нянькою в сусідньому селі.

Сошенко: Я пригадую розповідь Тараса — він ходив та шукав людей, щоб добра навчили..., шукав вчителя маляра серед дяків. Але вони не побачили його таланту. Коротко був Тарас у брата Микити, але доля готувала йому іншу роботу, не пастуха, але кухарчука. Пан потребував помічника в кухні. Ставши ним, Тарас носив дрова, мив горшки, виносив помиї і крадькома малював... Часом гості давали Тарасові гроші за чищення чобіт.

Ярина: А чи оповідав вам Тарас про те, як він назбирав трохи грошей за ці чоботи і що він з ними зробив?

Сошенко: Ні, не чув! А що? Певне віддав їх комусь, мабуть самому Микиті?

Ярина: Так! Микита часто мені це розповідав: „ Я відвідав його — казав — а він при прощанні віддав мені увесь свій „капітал" на дорогу. Що то за добра була душа! Я таки бив його колись маленьким, а він віддав мені все, що мав!" — з болем згадував Микита.

Сошенко: Так, так! Не даром увесь народ називає Тараса „чародієм", надзвизайним чародієм, таким **„що писав людям волю". Т. Г.**

ПРОВІНЦІЙНИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА АЛЬБЕРТУ

3-4 листопада 1984

Провінційний з'їзд складових організацій Союзу Українців Самостійників відбувся в Едмонтоні 2-4 листопада 1984 р. в авдиторії при церкві Св. Андрея. З'їзду не можна було відбути у Вегревілі, як запляновано, через снігову бурю. Тут належиться щира подяка о. М. Пукові, що очолив комітет з'їзду й його помічникам, що так пильно приготовилися — злагодили "пачки" і стяжки та працювали коло реєстраційного стола. Подяка добр. Н. Стус за друкування програм і звітів.

З'їзд Союзу Українок почався в суботу, 3 листопада в 9-ій годині рано при внесенню прапорів СУК і СУМК. Членки відспівали свій гимн, а СУМКівці привітали з'їзд своїм кличем. Голова з'їздового комітету о. М. Пук привітав присутніх, о. М. Крищук провів молитву, а Владика Іван поблагословив.

Вступне слово дав о. М. Крищук з привітом від Андрія Мельничука, голови СУС на Канаду. Він звернув увагу на СУС Фундацію, що допомагає фінансово інститутам і СУМК, і що повинні знати наш статус. Плекаймо гордість до батьків і церкви. Беріть дітей за руку й приведіть до церкви й на з'їзд. Його втішало, що в поїздці по Канаді він зауважив велике число членів СУС лише треба доброї волі все, що треба виконати. В цей час ТУС і СУМК вийшов на окремі сесії. Пані Дженис, голова провінційної управи, привітала з'їзд і покликала до президії колишні голови Централі й Провінційної Екзекутиви. На секретарок з'їзду вибрано Р. Фарину й К. Рожак. Номінаційна комісія складалася з голови М. Фербей, добр. Ю. Лучак і пані Микитяк з Келґарі. До резолюційної комісії увійшли добр. Ю. Лучак, добр. Н. Стус і А. Токарик. Пані А. Гарасимик, голова відділу Союзу при церкві Св. Андрея склала привіт, потім слідували короткі привіти від делеґаток з різних місцевостей.

Звіт гол. І. Дженис: Відбула 10 засідань Провінційної Екзекутиви. Влаштовано чайне прийняття навесні і виставку українських весільних вінків, що їх пошила і виготовила мисткиня Іванна Петровська з Оттави. Спонсоруємо Український Дитячий Розповідний Театр, що дістає фінансову допомогу від провінційного уряду, під керівництвом Юлії Блажук. У липні Театр виїжджав до Сейнт Джанс, Нюфавндленд, де актори брали участь у різно-культурнім фестивалі. Фестиваль Спадщини відбувся 5-6-го серпня в Едмонтоні. З цього проєкту прибуло 895 дол. до каси за допомогу з харчуванням. Провінційна Екзекутива видала дві стипендії: через Інститут Св. Івана Марія Попівчук отримала 100.00 долярів, а Ґреґорі Робінсон 200.00 дол., через університет Альберти. На стипендійний фонд жертвують відділи й окремі жертводавці. З нагоди 100-річчя українського жіночого руху, припала мені честь очолювати комітет, який складався з чотирьох українських жіночих організацій. Проголосили дні 12-18 листопада, як "Тиждень Української Жінки" в Едмонтоні. Мали виставку жіночих мистецьких і літературних творів в Сентеніол бібліотеці й в Провінційному Музею, і концертове святкування 18 лист. Вислано 1000 фунтів вживаного одягу на допомогу українцям в Південній Америці. Відвідала і склала привіт від Пров. Екзекутиви на святі 30-річчя відділу Союзу у Вільна і два рази відвідала жінок у Летбридж, Альберта. Дякуючи членкам Союзу Українок в Альберті за довіря і співпрацю.

Касирка Ф. Тарновець дала фінансовий звіт. На руках — 6,358.77 дол. і один цертифікат на 4,000 долярів. Звіт прийнято як читано. Пані М. Фебрей висловила від контрольної комісії вотум довір'я. Звіт Філії Музею в Едмонтоні дала А. Сенів. Склад управи: Голова — А. Сенів, бувша голова — С. Скрипник, 1-ша заступниця — М. Маковська, 2-га заступниця — Ю. Саламандик, писарка — М. Прокопів, касирка — Ф. Романчук.

Звіт голови Філії Музею: Зарядила показ і демонстрацію українських хлібів. Їздила до Келґарі і мала показ "Завивання голови з 19-20 століття". Куплено Полтавський стрій на постійну виставку у нашій легістратурі. Куплено 23 українських вінків, 13 переміток, обгортку, сердак, плахту, фартушок, коралі, книжки й журнали.

Пожертви до музею були: киптар, гуцульський, хустина кашмірова, чоловічий солом'яний капелюх, жіноча сорочка з Борщівського повіту, а одна з Закарпаття, пояс, постоли, краватка, дві пошевки і грошеві пожертви. Влаштовано лекції вишивання і тканння в Торгілд, викладала А. Емська. В Бенф та інших містах пані Д. Янда і пані Ґ. Микитяк з Келґарі вчили тканння. Була виставка українського стола у Конвеншон Центр і виставка у Стоні Плейн на їх Український День. Зорганізовано виставку вишивання і тканння на веснянним чаю і Дню Спадщини в серпні.

Слідував заклик пані Дж. Наконечної на організаційний фонд. Екзекутива уживає ці гроші на стипендії, на дитячий театр і на поїздки по провінції. Була мова про зміну музики до гимну Союзу. С. Василишин пропонувала, щоб Централя мала конкурс на Канаду, щоб музика була маршова до слів що вже є. На 1985 рік Союз на Альберту має проєкт вишити дві хоругви на 1000-річчя Хрещення України. Заклик є, щоб кожна членка подарувала 1.00 дол. на цей проєкт. Декотрі відділи вже вислали грошеву датку. Цього року Пров. Екзекутива постаралася про відзнаки для членок за 50 років членства в Союзі.

Голова номінаційної комісії М. Фербей внесла склад Провінційної Екзекутиви на 1984-5-6 р,, а С. Гриник піддержала: Голова — Розалія Фарина, уступ. голова — І. Дженис, рекордова секретарка — Катерина Рожак, кореспонденційна секретарка — Фівонія Пелех, касирка — Фівонія Тарновець, голови едмонтонських відділів — Джеральдін Наконечна, Ґеня Зотик, Анна Гарасимик, Лелія Зубріцька, Катерина Рожак, референтки: СУМК — А. Гоголь, шкільництва — Л. Зубріцька, садочків — Л. Бриджес, "Промінь" — М. Лазарук, архівів — М. Фербей, Золотого віку — С. Гриник, жіночих справ — Ф. Мазуренко. Контрольна комісія — Ф. Круг-

ляк, Ю. Мойсей, А. Особа. Голова Філії Музею — А. Сенів.

Пані М. Фербей подякувала Іванні Дженис за трирічну працю і причіпила відзнаку "бувшої голови".

Після обіду о. М. Крищук представив голову Консисторії УПЦ о. мит. Г. Удода, котрий дав доповідь — "Історія Української Православної Церкви". Чому нам треба знати цю історію? — щоби знати і пізнати правду, щоб жадні сили не могли нас збаламутити, що на успіхах і на невдачах можемо краще провадити життя церкви,, щоб пізнати великі подвиги наших предків, що УПЦ є правдива церква. Коротенько передав найголовніші точки з 6-х діб Історії Церкви: Княжа, Монгольська, Литовсько-Польська, Козацька, Відродження і Теперішня. Україна сама прийняла Християнство після довшого дослідження.

Слідувала доповідь прот. д-ра Івана Стуса на тему "50-річчя смерти історика Михайла Грушевського", котра була поміщена в Українському Голосі, 26 листопада, 1984.

Окремі сесії — жіноча сесія "Український жіночий рух". Пані Анна Звоздецька, уступивша голова Союзу, висвітлила і пояснила прозірки, "Історія українського жіночого руху". Дуже цікаво слідували про початки "руху" на Україні від Княгині Ольги до Т-ва Руських Жінок у 1884. Першою головою була Н. Кобринська. Далі відзначалися О. Пчілка, О. Кобилянська, Мілена Рудницька і Софія Русова. Друга частина прозірок про український жіночий рух в Канаді приготовляється.

Слідував панель "Союзанка в жіночому русі", модераторка пані Дж. Наконечна. Панелісти: Добр. А. Пук "Союзанка в минулому" — доповідь була поміщена в Українському Голосі 3 грудня 1984. Мелодія Меклейн: "Союзанка й її досягнення". Перегляд початків жіночих товариств в Канаді і створення Союзу Українок Канади — 1926, Організація Українок Канади — 1934, ЛУКЖ в 1944, а Об'єднання Жіноцтва ЛВУ в 1975, як також Жіночий КУК при Комітеті Українців Канади. Тут велась співпраця з церквою, з вихованням молоді в українському дусі, збереження української родини. Добр. Н. Крищук: "Майбутня Сумківка-Союзанка". Найтяжче пророкування, бо вона буде відзеркалювати від останнього в майбутнє. Часи міняються дуже скоро. Багато матерей працюють поза домом. Проблеми маємо з комунікацією вдома, в громаді, в суспільстві. Мусимо дати добрий провід Сумківцям і придержувати моральну й духову базу нашого життя, щоб здобути краще майбутнє. Питання: Яке знаряддя даємо своїм дітям, щоб вони давали собі раду з завтрішнім? Що я думаю про себе?

По закінченні промов, жінки поділилися на групи і дискутували: комунікація, мистецтво, освіта і церква.

Щоб організація працювала вповні і стреміла до своєї мети, треба активізувати новини і події з членами, листами, телефоном, відвідуваннями і двомовним обіжником. Як нема зв'язку то постає непорозуміння й відпадає охота до праці. Жінка здобуває особисте вдоволення, знання нашої культури, історії народного мистецтва. Маємо курси і виставки по різних музеях. Організуємо "мандруючі" музеї, маємо оголошення в туристичнім листку, в щоденнім часописі, радіо і телебаченні. Церква. Питання: В яких структурах церква дозволяє жінці служити церкві? Яку місійну працю може виконувати жінка? Чи показ милосердя відноситься тільки до українців? Чи хто цікавиться мати релігійні курси? Освіта. Родинний дім — то є мати. Як добра свідома мати, то і добра родина. Як добра родина, то й добра громада. Ми повинні мати добре відношення до мішаного подружжя, щоб вони чулися, що вони з нами. Членки будуть заінтересовані, як провід дасть їм приготовані теми до дискусії. Лекції приготовані як курси. Час від часу читати статут.

В суботу закінчено програму бенкетом і забавою. В неділю Архиерейська Служба Божа відбулася в Катедрі Св. Івана. Перед обідом сумківець Йосиф Крищук подав "тост" до Владики Івана, а Дем'ян Гоголь подав "тост" до СУМК і Церкви. По обіді о. М. Пук дав доповідь на тему "Ідеологія ТУС" поміщено в Українському Голосі. Резолюції Пров. Управи СУК на Альберту, 3 листопада, 1984. 1) Провінційний З'їзд СУК закликає відділи в Альберті негайно допомогти своїми пожертвами терплячому, голодуючому народові в східних частинах Африки, а особливо в Етіопії де знаходиться велика частина наших братів у Христі, Православної віри. Така допомога є найконечнішою, закликаємо одиниць, організації, долучитись до цієї допомоги. 2) Щоб провінційні з'їзди в Альберті відбувалися щодва роки. Наступний з'їзд відбудеться в 1986 році. 3) Щоб панельні дискусії, семінарі, або майстерні відбувалися по околицях протягом двох років. Теми будуть вибрані за потребами членів даних відділів. Слідувало представлення ново-обраних управ складових організацій СУС і слово нововибраних голів. О. Прот. М. Крищук закінчив з'їзд молитвою, а Владика Іван поблагословив.

Катерина Рожак, Розалія Фарина — секр. З'їзду

УКРАЇНСЬКА РОДИНА...

(Продовження зі стор. 7)

діток (4 і 6 років!) доглядали й виховували до повного їх усамостійнення.

Подаємо ці короткі інформації про Софію Русову та її сучасників, бо у їх житті особливий чар. Нам треба йти їхніми слідами, збагачувати наше життя — батьків і виховників тим, чого шукали вони — „чогось мистецького, творчого..." Бо тільки за допомогою старших і живим прикладом наша молода зміна зможе „виробити у собі імунітет проти цієї найстрашнішої холери — духового розпаду і деградації" — повчає Євген Сверстюк. „Кожна людина сама в собі мусить розв'язувати ті проблеми, які розв'язуються у світі". У цій свідомості треба нам виховувати нашу молоду зміну.

Т. Г.

THE HISTORY OF UKRAINE AT THE UNIVERSITY OF SASKATCHEWAN AND ITS ANTECEDENTS

Thomas M. Prymak

During the spring of 1984, the Government of Canada, through the Secretary of State for Multiculturalism, decided to finance a visiting professorship in Ukrainian and Ukrainian Canadian history at the University of Saskatchewan. This decision was not reached easily or quickly and was not made without a great deal of anxious travail on the part of the representatives of Saskatchewan's Ukrainians, especially of the Saskatchewan Provincial Council of the Ukrainian Canadian Committee and of the Department of Slavic Studies at the University. The question that naturally comes to mind is: Why, in a province with one of the highest concentrations of Ukrainians in the country — that is, approximately 10% of the local population, reaching even higher proportions in the northern half of the province and an absolute majority in many parts of the parkland belt along the northern rim of the prairie — why was this decision so long in coming and so difficult to achieve?

The answer to this intriguing question must be divided into two parts. Firstly, among non-Ukrainians general acceptance of the concept of Ukrainian history has been hampered by the absence of a sovereign Ukrainian nation-state in Europe. The possession of a state, even a non-sovereign state such as, for example the province of Quebec here in Canada, gives a people economic, social, and political power. Political power means international prestige and, moreover, can be translated into money to create academic institutions, to pay professional scholars, and to finance scholarly publication projects of various sorts. The fact that contemporary Ukraine is a constituent republic of the Union of Soviet Socialist Republics, and has little more that *theoretical* national and state rights, creates confusion in the minds of many people in the west and militates against the recognition of Ukrainian studies, and Ukrainian history in particular, as a distinctive and legitimate field of scholarly endeavour.

Secondly, for almost ¾ of a century, conditions in Canada were very unfavorable to the development of new fields of cultural inquiry unrelated to the traditional classics of West European, and especially English, literature and history. Canada had always known a strong cultural bias in favor of things English, and the departments of history in the country's universities were, and to a certain degree still are, strongly Anglocentric. Gibbon, Trevelyan, and A. J. P. Taylor are familiar names to all Canadian historians; Palacky and Lelewel are not. Only a few English-Canadian historians have even heard of the pre-eminent Ukrainian historian, Mykhailo Hrushevsky (1866-1934). In short, the Anglocentric traditions of much of Canadian academic life combined with the difficult political situation of the Ukrainian people in Europe to retard and block the teaching of Ukrainian history in Canadian universities.

On the other hand, Ukrainians in Canada, even many of those who are quite far-removed from their East European heritage, have seldom accepted this situation as necessary or desirable. From its very beginnings, Ukrainian Canadian history is filled with examples of valiant efforts by Ukrainian cultural activists from Winnipeg, Saskatoon, and Edmonton, and many smaller towns as well, to break through the cultural and political barriers and expand knowledge about the origins and character of the Ukrainian people.

These efforts were carried out simultaneously along two lines:

1) *Prosvita*, that is popular education linked to the spread of literacy and knowledge about Ukrainian literature. In Canada, the success of this movement is witnessed by the rapid expansion of Ukrainian national consciousness and the early crystalization of the Ukrainian Canadian ethno-cultural group.

2) *Nauka*, that is, scientific or scholarly inquiry carried out within the context of clearly recognized institutions of higher learning.

The desire for *nauka* concerning Ukraine is a venerable thread in the history of the Ukrainian people in Canada. As early as February, 1916, that is, at a time when British Canadians

—as they were then called — were aflame with the jingoistic patriotism that closed down bilingual schooling on the Canadian prairies and clamped thousands of unfortunate East European immigrants, principally Ukrainians, into internment camps, at this very same time, J. W. Arsenych of Winnipeg, publicly demanded the establishment of a Chair of Ukrainian Studies at the University of Manitoba.

Arsenych's bold suggestion went unheeded and the generations of the 1920's and 1930's knocked in vain at the doors of Canada's institutions of higher education. Ukrainians could occasionally become doctors or lawyers; Ukrainians could build their *bursa* or student residences named after Petro Mohyla, Mykhailo Hrushevsky, or Adam Kotsko, and locate them across the street from university property, but they could not get the Ukrainian language or Ukrainian history into the university calendars. A notable exception was the University of Saskatchewan, where in 1941, the agricultural specialist, Professor Toma Pavlychenko, managed to convince the authorities that there was no danger to academic standards in offering a non-credit course in the Ukrainian language.

It was not until the late 1940's and 1950's, however, that Slavic Studies made any significant impact upon academic affairs in Canada. With the immigration of new wave of political refugees from Eastern Europe, a new stage was set in Ukrainian Canadian society. The Displaced Persons (DP's) who had once studied in universities in Prague, Lviv, Warsaw, and Berlin, now entered the ranks of the Canadian working force, but were not satisfied with menial labor. They joined their Ukrainian Canadian brethren and helped them to articulate the demand for Slavic Studies within the universities. In 1956, when Sputnik and Yury Gagarin stunned the world with the achievements of Slavic scientists and Slavic technology, the powers-that-be in North American universities finally took note, and, concluding that "there must be something worthwhile studying over there if these Slavs could put a man into space before we have", finally put a significant amount of money into Slavic Studies programs at Canadian and American universities. These were the years of opportunity for learned men like C. H. Andrusyshen, (1907-1983), Jaroslav Rudnytskyj, (b. 1910), and George Luckyj, (b. 1919), all of whom played an honorable role in the establishment of Slavic Studies programs at Canadian universities.

But Andrusyshyn, Rudnytskyj, and Luckyj were all literary scholars teaching language and literature, not history. The university departments of history were still largely unreceptive to the concept of Ukrainian history. In places, academic historians condescended to introduce Russian history into the university curriculum, and at the University of Saskatchewan — largely under the influence of the strongly Ukrainophile George Simpson — even attempted to recruit a scholar of Ukrainian origin to teach it, but Ukrainian history as a separate field went unrecognized. It was not until the late 1960's and early 1970's that Ukrainian history finally got into the calendars of the universities of Alberta and Manitoba. In Manitoba, Oleh Gerus cautiously pioneered courses in Ukrainian history out of his office at St. Paul's College on the University of Manitoba campus. Meanwhile, in Edmonton, Ivan Lysiak-Rudnytsky (1919-1984) impressed his English Canadian colleagues with the depth of his historical analysis and the power of his intellect. If men like Rudnytsky were representatives of Ukrainian historians, it was thought, they certainly deserved their place in the lecture halls of the nation.

The 1970's opened another phase in the development of Ukrainian historical science in Canadian universities. Thus far, historians of Ukraine were isolated in one or two universities, and could only meet in conference at emigre-style institutions such as Shevchenko Scientific Society (*NTSh*) or the Ukrainian Free Academy of Sciences (*UVAN*), or the Ukrainian Historical Association (*Ukrainske Istorychne Tovarystvo*), or the Ukrainian Free University in Munich. These institutions and organizations lacked both the prestige and the financial resources to launch major publishing programs that would be noted and respected by non-Slavic scholars. What was lacking, was a well-funded public institution operating within the context of a major university. Only such an institution could embark upon major English language publishing enterprises.

By 1975, the growing economic and political power of Americans and Canadians of "ethnic" descent produced a fundamental change in this situation. The wisdom and generosity of the Ukrainian community in the United States made

possible the establishment of the Harvard Ukrainian Research Institute located at America's most prestigeous university. Similarly, the political muscle and determined leadership of the Ukrainian community in Alberta made possible the establishment of the well-endowed Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta. Both institutions have embarked upon wide-ranging publication programs that have created a new literature in the English language concerning the basic problems of Ukrainian history. In the process, they have raised the prestige of the discipline in a way that was not previously possible. The very existence of the Harvard Ukrainian Research Institute — and its subsequent companion Chair of Ukrainian History named after Mykhailo Hrushevsky — set a precedent that no American or English Canadian Slavist could ignore. It paved the way for the establishment in 1980 of the University of Toronto's Chair of Ukrainian Studies which the Ukrainian community in Eastern Canada had hoped would be located within the Department of History. The resistance of a faction within the university's history department was circumvented by the cross-appointment of a historian chosen by the university to both the departments of political economy and of history. The final result, however, was that the history of Ukraine came to be a regular course of study at the University of Toronto. A few years later, Toronto's second university, York University, also established a course in the history of Ukraine. Thus by the 1980's, the history of Ukraine, in spite of all political disadvantages of the Ukrainian people in Europe, and of the Anglocentric traditions of Canadian universities, became an established field of intellectual endeavor at a number of prominent Canadian centres of learning.

* * *

The establishment of the visiting professorship in Ukrainian and Ukrainian Canadian history at the University of Saskatchewan is the most recent development in this field. During the 1984/1985 academic year, the Deparment of History will offer a full year course on the history of Ukraine. It will also offer a half-year course entitled "The History of Ukrainian Settlement in Canada". Both courses are entirely new to the university. More-over, the Ukrainian Settlement course is the first offering in the field of Canadian ethnic history ever to be made by the university's Department of History.

The content of the History of Ukraine course deserves some comment. In general, there are two approaches taken by North American scholars teaching and writing on the History of Ukraine. The first approach is purely national and follows the general scheme first outlined by the dean of modern Ukrainian historians, Mykhailo Hrushevsky. It strives to tell the continuous history of the Ukrainian people under its various names throughout the ages and under the various great powers that have ruled their homeland. This approach has been used by scholars such as Ivan Rudnytsky, Oleh Gerus, Roman Szporluk, and others. The standard textbook by Dmytro Doroshenko also follows this route.

The second approach is purely territorial. It strives to tell the story of all events occuring on the territory of Ukraine throughout its history. For historians using this approach, the history of the Ukrainian people is only one aspect of a long and complex story encompassing much more. Territorial historians must also discuss the nature of the regimes that ruled Ukraine, the history of non-Ukrainian peoples living in Ukraine such as the Jews, the Germans, the Tatars, the Poles, the Armenians, and the Russians. It is a much more complex methodology lacking the direction and unity of the national approach. On the other hand, the central events of Ukrainian history are often illuminated by a variety of differing perspectives. The territorial approach is advocated by Omeljan Pritsak of Harvard and Paul Magocsi of Toronto.

The History of Ukraine taught at the University of Saskatchewan will be a mixture of both the national and territorial approach. The history of the Ukrainian people will be the central theme in the course, but some attention will also

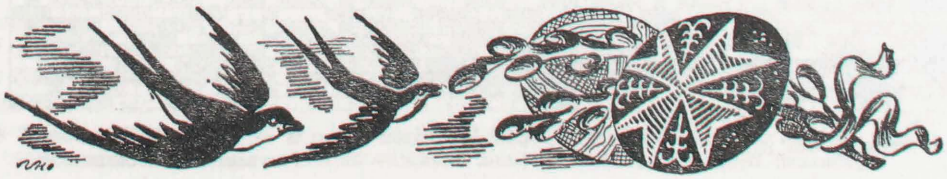

be given to other themes. For example, the prehistory and archeology of the Ukrainian steppe has little bearing upon the history of the modern Ukrainian people, but nevertheless is part of the background to the developments of later times. The course description handed out to students reads as follows:

> A survey of the history of Ukraine from the earliest times to the present. Topics will include early Slavic history, Kiev Rus', Rus' within the Polish-Lithuanian Commonwealth, the Cossack rebellions, the autonomous Hetman state, Ukrainian lands within the Habsburg and Romanov empires, the national awakening, the revolutionary era, western Ukraine under the Polish Republic, Soviet Ukraine, Ukrainians outside of the Soviet Union. Attention will also be given to minority groups such as the Ukrainian Jews and Mennonites.

Once again, this is clearly a compromise between the purely national and purely territorial approaches.

The second course given within the Department of History also deserves some attention. The title is a misnomer. The course is not so much a history of "Ukrainian settlement", that is, the story of the pioneers who settled the west at the turn of the century, as it is the history of the entire Ukrainian Canadian ethno-cultural group from pioneer times to the present. Subjects that will be dealt with include Canadian immigration policy, reasons for emigration from the Old Country, the persecution of Ukrainians in Canada during the First World War, the development of national consciousness among Ukrainian Canadians, religious, Communist, and nationalist movements, Canadian nativism, the influence of the DP's, educational questions, demographic and social changes, multi-culturalism, and relations with the Soviet Union. With such a variety of subject matter, it is clear that the title of the course might read: "The History of the Ukrainian Canadians".

The two new history courses at the University of Saskatchewan are the culmination of a long and difficult struggle for higher education concerning Ukraine and Ukrainian Canadians. The disadvantages of Ukraine's present status within the Soviet Union and the problems arising from the Anglocentric traditions of Canadian historians impeded but did not prevent the establishment and expansion of historical science concerning Ukraine and Ukrainians in Canada. Since 1916, when Arsenych first suggested the establishment of a Chair of Ukrainian Studies at the University of Manitoba, the ideal of *nauka* has endured many setbacks, but has survived and grown. We can only hope that the Deparment of History of the University of Saskatchewan with the full support of Saskatchewan, and, indeed, all Prairie Ukrainians will yet add another significant chapter to this ongoing story.

— — — — —

BIBLIOGRAPHICAL NOTE:

There is no general history of Slavic or Ukrainian studies in Canada. American developments, however, are lucidly described in Clarence A. Manning's **History of Slavic Studies in the United States** (Milwaukee, Wis., 1957), which also gives some attention to the history of Slavic communities in North America. Victor Buyniak has contributed two major essays to the history of Slavic Studies in Canada: "The Beginnings of Ukrainian Scholarship in Canada," in **Ethnic Canadians: Culture and Education** (Regina, 1978), pp. 109-118, describes Arsenych's plans of 1916, while "Slavic Studies in Canada: An Historical Survey," **Canadian Slavonic Papers,** IX, no. 1 (1967): 3-49, deals with the origins and development of Slavic Studies after the Second World War. For a general overview of the history and situation in the Ukrainian diaspora up to the establishment of the Harvard Ukrainian Research Institute see Omeljan Pritsak, "The Present State of Ukrainian Studies," **Canadian Slavonic Papers,** XIV, 2 (1972), 139-152. More recent developments are given in Bohdan Krawchenko's "Ukrainian Studies in Canada," **Nationalities Papers,** VI, no. 1 (1978), 26-43, and in Bohdan Kordan's **Ukrainian Studies Courses at Canadian Universities: Trends, Prospects and Implications** (Edmonton, 1982).

Thomas M. Prymak is a Visiting Assistant Professor of History at the University of Saskatchewan. He received his B.A. and M.A. from the University of Manitoba, and his Ph.D. from the University of Toronto.

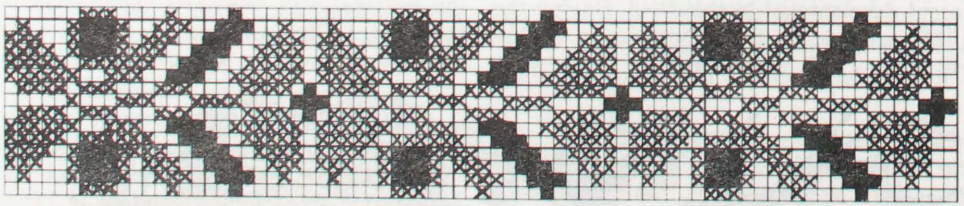

Полісся. Взірець вишитий хрестиковим стібом; барви ниток: ■ — чорна, × — червона. Український Музей Східня Філія Рисувала Іванна Вахна

НАШИМ ДІТЯМ

Ісус Христос явився Марії Магдалині

У день Христового воскресення дуже рано пішла Марія Магдалина но Христового гробу й застала відвалений камінь від гробу. Вона думала, що хтось узяв Ісусове тіло, стала при гробі й плакала.

Плачучи, нахилилася до гробу й побачила там двох Янголів у білих одежах. Вони їй сказали:

— Жінко, чого плачеш?

Марія відповіла:

— Взяли мого Господа і не знаю, де поклали Його.

Марія оглянулася і побачила стоячого Ісуса Христа, але не пізнала Його. Христос сказав їй:

— Жінко, чого плачеш?

А вона, думаючи, що це огородник, сказала:

— Пане, може ти Його взяв? Скажи, де ти Його поклав, а я візьму Його.

Марія пізнала Ісуса Христа й кликнула:

— Учителю наш!

І сказав до неї Христос:

— Іди і скажи Моїм братам, що відходжу до Отця Мого й Отця вашого, Бога Мого й Бога вашого.

Марія пішла й оповіла це Апостолам.

Мал. Ніна Мудрик-Мриц

М. Стельмах

ЗАЄЦЬ СПАТИ ЗАХОТІВ

Заєць спати захотів,
Сам постелю постелив,
Сам собі приніс подушку,
Підмостив її під вушко,
Та у зайця довге вушко —
Все звисає із подушки.

Валентина Юрченко

У вербну неділю

Із великого горба
Нахиляється верба,

Уклоняється вона
І радіє, бо весна.

Вітер хмари розганяє,
Гілочки її гойдає,

На гілках бруньки маленькі,
Будуть "котики" пухкенькі.

У Квітну Неділю знову
Святять гіллячко вербове —

Ми з сестричкою малою
Йдемо з церкви із вербою,

На ній "котики" пушисті
Стрічки синьо-золотисті.

Як зустрінусь я з тобою,
То легенько б'ю вербою:

— Не я б'ю верба б'є,
За тиждень Великдень!

К. Перелісна

Писанка

Гарна писанка у мене —
Мабуть, кращої й нема!
Мама тільки помагала,
Малювала ж я сама
Малювала ж я сама.

Змалювала дрібно квіти,
Вісім хрестиків малих,
І дрібнюсіньку ялинку,
Й поясочок поміж них...

Хоч не зразу змалювала,
Зіпсувала п'ять яєць —
Та як шосте закінчила,
Тато мовив: "Молодець!"

Я ту писанку для себе,
Для зразочку залишу,
А для мами і для тата
Дві ще кращих напишу.

ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ЖУРНАЛУ „ПРОМІНЬ"

ЦІННІ НАГОРОДИ ЗА ПРИДБАННЯ ПЕРЕДПЛАТ

В числі з грудня і січня ми проголосили кампанію на новими передплатниками, а також відзначення ювілею „Променя".

Робимо деякі зміни в датах кампанії. З травня продовжуємо до другої половини червня. Ювілейне число журнала також буде в м. червні.

Деякі відділи повідомляють, що плянують влаштувати імпрезу по вакаціях.

Головним завданням цієї ювілейної кампанії є придбати якнайбільше число нових передплат. Ми повинні виробити між собою таке сильне переконання, таку моральну засаду, коли кожна членка скаже: це мій журнал, це журнал моєї організації і моїм обов'язком дбати про нього і читати його.

Цим самим звертаємось до управ відділів і членства включитись у кампанію журналу. Рекомендуємо, щоб у допомогу референткам покликати членок або створити ювілейний комітет.

Перед в кампанії ведуть Провінційні Екзекутиви у співпраці з членством по відділах. Кожна членка, працюючи в кампанії, крім свого відділу вона також працює для перемоги Провінційної Екзекутиви і нагороди будуть признані перша, друга і третя за найбільше число придбаних передплат почерез Провінційні Екзекутиви і в пропорції до числа відділів та числа членства.

Відзначення і вручення нагород відбудеться під час крайового з'їзду Союзу Українок Канади у Вінніпезі в м. липні.

Перша нагорода — Картина-пейзаж. Галя Ґомез-Пералес, в оцінці $300.00.

Друга — Найновіша англомовна українська енциклопедія. В. Кубійович, перший том Encyclopedia of Ukraine в оцінці $125.00.

Третя — „Півстоліття на громадській ниві". Найновіша історія Союзу Українок Канади, ілюстрована, в оправі в оцінці $25.00.

Четверта нагорода — однорічна передплата журнала.

П'ята нагорода — однорічна передплата.

ЦЕНТРАЛЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Анна Холод, голова **Люба Кут, реф.**

Ювілейні відзначення журнала

Описи ювілейних відзначень "Променя" будуть поміщені окремо. Досі відбулись успішні імпрези-відзначення в таких осередках:

Йорктон, Саск. Відділ ім. Олени Пчілки — відзначення "Променя" разом із святом членок в неділю 17 лютого. Від журнала промовляла добр. М. Керніцька.

В Канорі, Саск .— Відділ ім. Марії Маркович. Відзначення журнала разом з святом членок. Від редакції промовляла Н. Когуська.

В Саскатуні, Відділ ім. Ольги Кобилянської — відзначення журнала відбулось з відзначенням членок в неділю 3 березня. Гостем доповідачем була ред. Н. Когуська.

В Едмонтоні, — Відділ Союзу при Катедрі Св. Івана — відзначення журнала відбулось успішно в неділю 3 березня. Від журнала доповідала Софія Василишин, тодішня (1960 р.) голова Союзу Українок Канади.

У Вінніпезі, Відділ ім. Лесі Українки влаштував величаве свято журнала разом зі святом і відзначенням членства в неділю 24 березня. доповідь виголосила редак. Н. Когуська.

Ювілейні привіти журналові

ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ В САСКАТУНІ, ЩИРО ВІТАЄ ЖУРНАЛ "ПРОМІНЬ" З НАГОДИ ЙОГО 25-РІЧЧЯ

Висловлює йому признання за його плянову цінну працю, особливо за його дбайливість до української мови. Щиро вітає редакцію, редакційну колегію, працівників, дописувачів і читачів.

Бажаючи журналові продовжувати таку цінну культурно-освітню працю для дальшого розвитку нашого громадського, самостійницького життя, складаємо дар в сумі 75.00 дол.

Щасти Боже на дальші успіхи.

За відділ ТУС

Борис Влад, голова **Андрій Холод**, секретар

З нагоди 25-ліття журналу "Промінь" та його ювілею, оцінюючи його корисну працю для українського народу в Канаді, наш відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки в Стирджес, Саск. складає щирий привіт і найкращі побажання дальших успіхів, працівникам-редакторам міцного здоров'я, щастя і корисної праці.

Прийміть цю скромну пожертву в сумі 106.00 дол. з чаю, що наше товариство влаштувало на користь журнала "Промінь".

За відділ ім. Л. Українки

Софія Бурим, голова **Марія Жук,** секр.

З нагоди святкувань ювілею 25-ліття журнала "Промінь" висловлюю велике признання за Вашу цінну працю впродовж 25-ти років.

Вітаю нашу дорогу редакторку Наталю Когуську. Хай Господь Бог благословить Вас добрим і кріпким здоров'ям на многі літа продовжувати цю цінну працю в нашому журналі, для нашої організації і для нашого народу.

Анна Євчук, Торонто

Засилаю передплату на "Промінь" на два роки. З нагоди 25-ліття "Променя" на ювілейний фонд посилаю 25.00 дол.

Бажаю дальших успіхів продовжувати Вашу цінну працю для "Променя".

Галя Маріянич, Ардосон, Альберта

ПРОВІНЦ. ЕКЗЕКУТИВА В САСКАЧЕВАНІ

З нагоди 25-літнього ювілею журнала "Промінь" Союз Українок на Саскачеван засилає 100.00 дол., як наш ювілейний дар.

Сердечні побажання редакторці Наталії Когуській і всім працівникам за їх віддану працю почерез 25 років, за незмірний вклад, щоб довести цей журнал до його сучасного рівня.

Бажаємо вам найкращих успіхів на дальше провадити працю нашого високо ціненого журналу.

Боже вам щасти.

За Провінційну Екзекутиву Союзу Українок в Саскачевані

Катерина Волощук, голова
Дорис Маковська, пров. реф.

З нагоди 25-ліття журналу "Промінь", Відділ ім. Ольги Кобилянської в Суррей, Б. Колюмбія, складає найщиріший привіт журналові, вітає його редакційну Колегію, співпрацівників та читачів передплатників.

Оцінюючи вартість журнала складаємо наш дар в сумі 250.00 дол. на продовження його корисної праці для нашого жіноцтва та для нашого українського народу.

Василина Бонар, голова
Марія Боднарчук, референтка

З нагоди 25-ліття ювілею журналу "Промінь" відділ ім. Ольги Кобилянської в Смокі Лейк, Альберта, засилає 41.00 дол. на продовження нашої преси. Товариство влаштувало розіграв ку на "буфет сет", що подарувала наша членка, Марія Паламарек.

Шановній редакторці та всім працівникам журналу бажає найкращих успіхів.

Марія Антонюк

З нагоди 25-літнього ювілею журналу "Промінь", засилаю свою жертву — 25.00 дол. Бажаю Вам і всім працівникам журналу та його читачам всього найкращого.

Павліна Мулька, референтка "Променя" у відділі ім. Лесі Українки в Ту Гилс, Альта.

Відділ Союзу Українок Канади "Барвінок" в Ошаві, Онт. з нагоди 25-ліття журнала "Промінь" вітає його, бажає йому дальшого розвитку і зросту та жертвує на продовження його праці 25.00 дол.

Особливо вітаємо ред. Наталю Когуську, бажаємо їй кріпкого здоров'я, оцінюємо її невтомну працю для українського народу, вітаємо інших членів редакційної колегії за їх посвяту у співпраці журнала. Неможливо тепер уявити організацію Союзу без власного журнала. "Промінь" насвітлює нашу працю й є допомогою членству у всякій народній праці.

Щасти Боже на майбутнє!

За відділ "Барвінок"

Марія Григоренко, голова
Наталя Давдс, секретарка

З приводу 25-річного ювілею „Променя" бажаю всім працівникам добрих успіхів у нелегкій справі його редагування. Між іншим, хочу звернути увагу коректорові журнала на мову в деяких розділах, а саме: діялектні назви, різного року граматичні, стилістичні та ін. помилки. Особливо в розділі „Довкола дому" можна легко дотриматись устійнених літературних термінів чи висловів, бо ж вони часто повторюються. Прийміть це критичне зауваження за моє щире бажання, щоб наш журнал піднявся на вищий рівень.

Щастя Вам, Боже!

З привітом,
Л. Лист

Придбали нові передплати

Марія Дорош, Саскатун	**4**
Марія Білоус, Давфин	**4**
Маргарета Ременда. Ванкувер	**2**
Дора Маковська, Канора, Саск.	**2**
Настуня Міщук, Вінніпеґ	**3**
Анна Гудима, Транскона, Ман.	**1**
Євгенія Лехкодух, Восетна, Альберта	**1**
Наталя Давдс, Ошава, Онт.	**1**
Оленка Мишкович, Давнсвю	**1**
М. Федак, Вест Гил, Онт.	**1**
Павліна Квасниця, Вадіна	**1**
Оля Кізь, Давфин, Ман.	**1**
Гелен Деніс, Вегревил	**1**

ПРИВІТ ЖУРНАЛОВІ "ПРОМІНЬ"

В цьому році відзначуємо 25-літний Ювілей "Промінь". Закликаємо належно його оцінити, морально і фінансово піддержати. "Промінь" на протязі 25 літ вповні заслужив на щедрий ювілейний фонд. Я свідома, що передплатники багато скористали з матеріялу, що друкується в журналі. "Промінь досі стоїть на сторожі освідомлення нас в громадській та культурно-освітній нивах.

Як одна з референток, я мала привілей дбати про передплати на протязі 25 літ. Маю особливе задоволення за довір'я до мене. Щиро дякую всім передплатникам з Давфину, Манітоба. Дякую паням М. Андрейчук і А. Ситник, що заступали мене в моїй відсутності.

Бажаю шановній Редакторці, її співпрацівницям, доброго здоров'я, витривалости у праці, щоб наш журнал, який приносить кожного місяця читачам ясний, як сонце "Промінь" — міг продовжувати свою корисну працю.

Залучую від себе 25.00 дол. на ювілейний фонд. Зі щирим побажанням на майбутнє.

Марія Білоус — референтка

ДАВФИН, МАН.

Праця довголітньої референтки „Променя" Марії Білоус і відділу ім. Лесі Українки у Давфині. Досі придбали в кампанії 5 нових передплат. Ювілейний фонд:

Анна Чайковська, Давфин	$25.00
Марія Слижук, Давфин	25.00
Марія Білоус, Давфин	25.00
Анна Стандрик, Давфин	20.00
Анна Юрій, Давфин	10.00
Марія Ґорчинська, Давфин	10.00
Анна Ґашина, Давфин	10.00
Анна Мазур, Давфин	10.00
Мих. Козар, Давфин	10.00
Анаст. Ґонець, Давфин	8.00
Катерина Тузин	8.00
Марія Камфоліо	8.00
Юстина Дух	8.00
Христина Присяжнюк	8.00

З великою насолодою читаю „Промінь", особливо статті про 100-річчя жіночого руху.

Раджу мамам і бабуням дарувати цей дорогий журнал своїм доням і внучкам та приятелям при гарних оказіях. Читання книжок це широкі двері у світле майбутнє.

Висилаю передплату на три роки а з нагоди ювілейного року журнала засилаю $50.00 на його фонд.

Марія Макаренко, Лондон

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У ДЕВ'ЯТУ РІЧНИЦЮ УПОКОЄННЯ ДОБРОДІЙКИ ПАРАСКЕВИ ФЕДАК

У дев'яту річницю упокоєння дорогої дружини, мами і бабуні, добродійки Параскеви Федак, яка упокоїлася 19-го квітня 1976 року в м. Гамільтоні, Онтаріо, складаю на нев'янучий вінок 30.00 долярів.

Архиепископ Василій

— — — — —

Членки відділу ім. Лесі Українки в Давфині складають нев'янучий вінок з пахучих троянд на свіжу могилу почесної членки бл. п. Марії Базай, що упокоїлася 4-го лютого по довгій недузі на 96 році.

У світлу пам'ять покійної засилаємо 10.00 дол. на журнал "Промінь". Хай буде їй Вічная пам'ять. Родині висловлюємо глибокі співчуття.

Марія Білоус, референтка

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у світлу пам'ять моєї куми, бл. п. Марії Кузик, яка упокоїлася 22-го вересня 1984 р., засилаю 10.00 дол. на журнал "Промінь". Родині висловлюю найщиріше співчуття, а моя пам'ять про Куму залишиться назавжди.

Анна Стандрик

— — — — —

У дев'яту річницю смерти мого любого мужа, бл. пам. Сема Хаби, який відійшов від нас у вічність 17-го лютого 1976 року, в його світлу пам'ять складаю 10.00 долярів на журнал "Промінь".

Дружина Анна Хаба і діти: Петро, Марія, Текля і Одарка, внуки та правнуки, — Редвотер, Алта.

— — — — —

У двадцяту річницю смерти мого незабутнього мужа, бл. п. Петра Далаврака, який упокоївся 6 січня 1965 року у Вегревил, Алта, в його світлу пам'ять складаю 25.00 дол. на журнал "Промінь".

Дружина Михайліна Далаврак, Ширвуд Парк, Алта.

Кладу нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї найдорожчої приятельки, бл. п. Ганки Романчич Ковальчук, яка упокоїлась 18 жовтня 1984 року, в її світлу пам'ять складаю 25.00 дол. на журнал "Промінь".

Михаліна Далаврак, Ширвуд Парк, Алта.

— — — — —

На свіжу могилу Протоєрея Тараса Славченка — кладемо букет квітів — незабудьок. Спіть дорогий Отче блаженним сном. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Михаіл і Софія Костючук, Давфин, Ман.

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу сестри Юстини Войціхівської — упокоїлась 8 січня 1985 року, брата Семена Яківчука — упокоївся 2 жовтня 1984 р.

У світлу і незабутню пам'ять родичів — мама Софія Яківчук, упок. 7 червня 1939 р. і тата Стефана — упок. 1 червня 1941 р. — в їх пам'ять засилаю 20.00 дол. на "Промінь". Вічна їм пам'ять.

Михайло і Анна Симчич, Гефорд, Саск.

— — — — —

У пам'ять наших дорогих родичів Дмитра і Марії Фербей, які упокоїлись в квітні 1961 року, складаємо китицю квітів і засилаємо 20.00 дол. на журнал "Промінь". Вічна їм пам'ять.

Леся Івасюк і Наталка Мельничук, Едмонтон.

— — — — —

У світлу і незабутню пам'ять наших батьків бл., п. Миколая і Анни Захарко, які упокоїлись — тато 28-го лютого 1975 р., а мама 18 березня 1982 р. Замість квітів складаємо 10.00 дол. на журнал "Промінь".

Дочка Ольга Колибаба, сестра Євгенія та брат Павло, Васетна, Алта.

— — — — —

У четверті роковини упокоєння дорогої і незабутньої сестри Марії Вівчар і її мужа Мартина, які упокоїлись в квітні і в січні 1981 року в Гамільтоні, в їх світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок — 10.00 дол. на "Промінь".

Сестра Катерина Гринчук, Торонто
Сестра Анастасія Пережак, Брендфорд.

— — — — —

У шосту річницю упокоєння моєї дорогої дружини, мами, баби, світлої пам'яті Юзефіни Цибак (з дому Палій), відійшла у вічність 3 квітня 1979 року, в її пам'ять складаємо 38.00 дол. на прес. фонд журнала "Промінь".

Муж Михайло Цибак, діти і внуки
Геров, Онт.

— — — — —

У пам'ять нашого сина Василя Химюка, який упокоївся 9 квітня у 1984 році; також у пам'ять сестри Стефанії Сторощук — упокоїлась 13 січня 1983 року в Ст. Кетерінс, Онт., в їх незабутню пам'ять складаю 10.00 долярів на журнал "Промінь".

Марія Хімюк, Вінніпеґ

— — — — —

У пам'ять Протопресв. о. Петра Самця, нашого дорого тата і діда складаємо 50.00 дол. на журнал "Промінь".

Дочка Оля і Тед з родиною — Ніяґара Фалс

З нагоди 25-ліття журнала "Промінь" складаю 20.00 долярів як нев'янучий вінок у пам'ять моїх незабутніх батьків, бл. п. Аксанії і Юрія Старчук, які упокоїлись — мама 15 квітня 1965 р., а тато 26 січня 1972 року.

Вічна їм пам'ять.

Дочка Марія Роґожа, Восетна, Альберта

— — — — —

Відділ ім. Софії Русової в Лонґ Бренч, Онт. кладе нев'янучий вінок у пам'ять своєї членки, бл. п. Марії Матейко — відійшла у вічність 26 лютого 1985 року В її світлу пам'ять засилаємо 50.00 дол. на журнал "Промінь" у його 25-ліття. Вічна їй пам'ять.

Родині висилаємо щирі співчуття.

За Відділ ім. С. Русової
Константина Чорна

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок і засилаємо 5.00 дол. на журнал "Промінь" у пам'ять покійної Юлії Ґабриш, яка відійшла від нас 19 квітня 1970 року.

Діти покійної: Михайло і Роман Демянюк, Кемрось, Альберта

— — — — —

У другу річницю упокоєння нашої дорогої матері, бл. п. Анни Фігус, яка відійшла у вічність 16-го квітня 1983 року у Вайті, Ман., засилаємо у її світлу пам'ять 20.00 дол. на фонд "Променя". Вічна їй пам'ять.

Дочка — Анна Ралько, Вінніпеґ
Син — Іван Фігус, Вайта, Ман.

— — — — —

Кладу нев'нучий вінок на свіжу могилу моєї братови, бл. п. Параски Стефанюк, яка упокоїлась 11 листопада 1984 року у місті Детройті в США, в її світлу пам'ять складаємо 25.00 дол. на журнал "Промінь".

Висилаємо щирі співчуття братові Федеєві й його родині. Хай Господь допоможе перебути таке велике горе.

Анна Боєчко, Радвей, Альберта

— — — — —

Кладу китицю нев'янучих квіток на могили моїх дорогих батьків, бл. п. Марії і Данила Юрків з Кемсак, Саск., в їх незабутню пам'ять засилаю на журнал "Промінь" 20.00 дол. Вічна їм пам'ять.

Дочка Джені Дучмінська

— — — — —

У першу річницю упокоєння моєї дорогої приятельки Марії (Мині) Марко, яка упокоїлась 5 березня 1984 року, в її пам'ять складаю 10.00 дол. на журнал "Промінь".

Ю. Гусак, Давфин

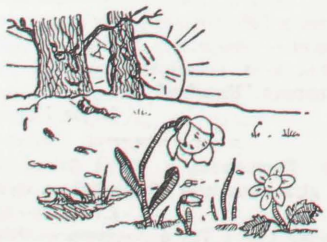

У другу болючу річницю упокоєння моєї дорогої Дружини бл. п. Євгенії, яка відійшла у Вічність в неділю, 20 березня 1983 року у Вінніпезі, — замість живих квітів, складаю нев'янучий вінок в сумі 25.00 дол. на фонд журналу "Промінь", а мою незабутню Дружину хай прийме Господь Бог там, де праведні спочивають.

Вічна їй пам'ять.

Муж Покійної Євгенії, Юрій Гавалешка
Вінніпеґ, Ман.

— — — — —

У другі роковини смерти нашої дорогої сестри Магдалини Кривий, яка упокоїлась 29 травня 1983 року, засилаю 8.00 дол.

Сестра Настуня і Михайло Марчук
Чиливек, Б. К.

— — — — —

У світлу пам'ять мого мужа, бл. п. Григорія Шнурко, засилаю на журнал "Промінь" 15.00 дол.

Ольга Шнурко з родиною, Міссіссаґа, Онт.

— — — — —

Членки відділу ім. Св. Княгині Ольги, Вернон, Б. К. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої членки, бл. п. Одарки Селецької, яка упокоїлася на 75 році, 12-го лютого 1985 р. в шпиталі, — складаємо 10.00 долярів на журнал "Промінь".

Хай буде їй вічна пам'ять. Родині висловлюємо глибокі співчуття.

Г. Микитюк, — реф. "Променя"

— — — — —

У першу річницю смерти нашої дорогої мами і баби, бл. п. Марії Юрків, яка упокоїлась 10 квітня 1984 р. в Кемсак, Саск. і 26 річницю смерти дорогого батька і дідуся Данила Юркова — упок. 4 березня 1959 р. в їх світлу пам'ять засилаємо 20.00 дол. на "Промінь", якого мама так любила читати.

Дочка Євгенія і зять Богдан Дачмінські,
внуки Денис і Євген, — Едмонтон, Алта

— — — — —

У дев'яті роковини смерти нашого незабутнього мужа, батька і дідуся бл. п. Івана Курилюка, який упокоївся 18 лютого 1976 року. У світлу пам'ять покійного, засилаю 15.00 дол. на нев'янучий вінок і на журнал "Промінь". Вічна йому пам'ять!

Дружина Марія Курилюк, Йорктон, Саск.

ПОДВІЙНЕ СВЯТО
Келовна, Б. К.

Відділ ім. Савелі Стечишин у Келовна відзначив 10-літній ювілей разом із 100-літтям українського жіночого руху. Зійшлося гарне число парафіян та гостей до церкви і в 5 годині вечора о. П. Блажук та о. М. Мороз відправили вечірню. Слідувала молитва за здоров'я членок і панахида за членок, що відійшли у вічність. Під час відправи членки тримали свічки. Гарний хор прикрашав відправу. По молитві всі перейшли до церковної залі. Тут головний стіл прикрашений квітами. Окремий стіл призначений для членок в числі 14, що мають отримати грамоти. На іншім окремім столі виставка вишивок та писанок, цим займалась Павліна Гекман. На стіні проти головного стола був наш клич — "Несім перед світом гідність свого народу".

Після вечері почалась програма свята співом "За нами, сестри" — проводила Маруся Гусь. Гостей за головним столом представила Люба Кут, голова Пров. Екзекутиви на Б. К., нашу патронку Савелю Стечишин, колишні голови за 10-літ, отці з родинами. Голова відділу Марія Мельничук щиро всіх привітала, ми всі щиро вітали нашу дорогу, д-ра С. Стечишин і голову Л. Кут та представників інших відділів. Вручено квіти С. Стечишин на знак пошани і її слово подяки. Велике признання для тих, хто віддано працює для товариства. Жіноче товариство то школа, де все щось нового можна навчитись і духово ми чуємось з'єднані зі всіма українками, що живуть в інших країнах. Той дух єднає нас і так довго будемо боротись, щоб виробити кращу долю нашому народові. Від Пров. Екзекутиви вітала Люба Кут і склала побажання членству. Підкреслила відповідальність української жінки про збереження української мови, культури і своєї віри. Голова відділу з Вернон підкреслила, що дружня щира праця в організації може принести користи.

Голова Церковної Громади п. М. Свинарчук вітаю-

10-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМ. Д-Р САВЕЛІ СТЕЧИШИН

Перший ряд з ліва на право: К. Бартко, Г. Новосад, А. Тодор, Л. Вілсон, Н. Путник. Другий ряд з ліва на право: А. Кобриновіч, голова відділу на протязі 10-ліття. Р. Питрашук, В. Гудима, Н. Ратковські, Д. Марцишин, патронка С. Стечишин, М. Мельничук і А. Ворбек, добр. О. Мороз, А. Мойсюк, Е. Кудла. Третій ряд з ліва на право: М. Митран, М. Клевчук, К. Самека, П. Бригада, М. Бойко, І. Лазова, Р. Олеськів, М. Бурдейній, З. Талпаш, А. Трафаненко, Т. Павлишин, Е. Обал, Г. Барабаш, Г. Серва. Четвертий ряд з ліва на право: Н. Гайдук, А. Маюк, Я. Сорочинська, Д. Дубик, А. Тимчук, Е. Бурковські, М. Гарасимів, Е. Мельничук, К. Шушельницькі, В. Палинцю, К. Бойко, М. Наконечні, А. Шепел, Б. Гнеп. П'ятий ряд з ліва на право: А. Войчук, Л. Карилчук, М. Гусь, М. Копан, М. Світик, А. Гуцуляк, Н. Іванишин, П. Гакман, А. Голик, Ж. Свинарчук.

Членкині, яких нема на знимці: Дж. Бадовські, О. Богуцькі, Ю. Федейко, А. Федорчук, Н. Фик, О. Кіндрачук, Д. Костюк, М. Мартинюк, С. Макаренко, П. Маскалюк, М. Тарновицькі, К. Токарик, К. Швець, Л. Садовик, А. Радізвон, А. Михальчук.

чи свято особливо підкреслив потребу згуртування молоді. При громаді гуртуються люди, що приїхали сюди з різних околиць, з різним світоглядом і після с в о г о знання виконують різну працю. Побажав членкам успіхів. Привіт від відділу ТУС склав Іван Сушельницький. Пані Анна Воробець, що була делегаткою на Провінційному З'їзді у Ванкувері, вітаючи учасників оповідала про початки організації, завдання Союзу Українок Канади та працю відділу у Келовна. Коротка історія відділу впродовж 10-ти років доказує, яку працю вклали членки, щоб належно відсвяткувати свій ювілей. Грамоти членкам вручували Савеля Стечишин і Люба Кут. Про діяльність відзначуваних читали Марія Гарасимів і Дора Марчишин. Жіночий хор під проводом Галини Новосад відспівав дві пісні: "Вечірня година" і "Вечір". За чутливе виконання були нагороджені щирими оплесками.

Слідувала програма 100-річчя українського жіночого руху. Пані Анастасія Ратковська представила нашу доповідачку Савелю Стечишин. Доповідь пані С. Стечишин є великим поученням для нашого відділу і неможливо про все написати в кількох рядках, вони залишаються написані в наших серцях, з чого кожна н а ш а членка буде брати собі примір. Розалія Петращук склала щиро подяку доповідачці за її цінну промову, що дала нагоду нашим членкам послухати і довідатись про здобуття освічених жінок, видатних жінок України, які боролись за кращу долю і рівноправність жінки.

Наша мандолінова оркестра, під проводом п. Івана Іванишина відіграла в'язанку народних пісень і за це гарне виконання присутні нагородили їх оплесками.

Слідувало слово о. М. Мороза. Велике признання членкам, що наша гордість, наша радість є радістю цілого суспільства. Слово до членок відділу.: "Ви щиро працювали і працюєте для свого товариства. Ви почули признання за вашу працю і ця ісрка ще більше розгорілась у ваших серцях, бо бачите, що праця у товаристві не пішла намарно й її плоди ви сьогодні збираєте. Всім вам хай буде честь і хай Господь буде завжди з Вами.

На закінчення голова відділу Марія Мельничук склала подяку дорогим гостям, що приїхали і з в е л и ч а л и наш ювілей, пані Стечишин за цінну доповідь, якою відкрила нам ширший світогляд і до чого прямує українське жіноцтво. Дякувала членкам за принесені на обід страви, всім, що численно зійшлися та уважно вислухали програму.

Свято закінчилось співом "О Україно".

Ярослава Сорочинська, секр.

ВШАНУВАННЯ ЧЛЕНОК

Едмонтон

День 24 вересня 1984 р. залишиться усім нам милим спомином; того дня членки відділу Союзу Українок Канади при парафії Св. Андрея у Едмонтоні вшанували вісім заслужених членок за 50 літ їхньої праці в Союзі Українок і на церковнім полі. Вшановано таких пань: Ольгу Сенчину, Василину Рокітську, Христину Саковську, Магдалину Шапка, Марію Сорокан, Єлисавету Цимбалюк, Рафілю Ткачук і Марію Кошман.

Всі членки були представлені в житті і в заслугах їх громадської активности. Відзнаки і китиці квітів були вручені кожній членці.

Кожна з повище згаданих членок вложила свою дорогоцінну л е п т у для розвитку товариства. Тому що ці членки жили в подібних околицях, кожна з них переживала трудні початкові часи нашого союзного організовання та труднощі суспільного життя в Канаді. Хоч були такі часи, що саме існування вимагало так багато часу й енергії, вони все таки находили способи присвячувати багато свого часу на добродійні дії для своєї церкви і свого народу.

Помимо того вони зробили великий вклад у різнородні галузі Союзу. Кожна членка, без різниці де, на котрім полі він не був вложений, приніс корисні плоди для нас усіх взагалі. Вони далі слідкують за організаційною діяльністю і є присутні на зборах та у потребі завжди готові помогти чи у пораді чи в роботі.

На знимці стоять з ліва на право: Ольга Сенчина, Василина Рокітська, Христина Саковська, Магдалина Шапка, Марія Сорокан, Єлисавета Цимбалюк, Рафіля Ткачук і Марія Кошман.

Відділ при парафії св. Андрея у Едмонтоні є дійсно щасливий, що має між собою таких здібних членок. Вони усі зробили свій вклад для Української Православної Церкви, культури і організації. "За вашу щиру працю велике спасибі і бажаємо усім вам щастя, здоров'я, всякого добра та ще довгі літа проживати між нами".

Павліна Григор-Лисак

10-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ІМ. ГАНКИ РОМАНЧИЧ

Саскатун

Десятиліття відділу ім. Ганки Романчич, який гуртується при Громаді Всіх Святих у Саскатуні, відбулось у суботу 24-го березня 1984 року, у формі чайного прийняття. Святочну програму відкрила предсідниця, пані Розана Ковальська і попросила прот. М. Олесюка провести молитву. Голова відділу, пані Ґеня Кіндрачук привітала гостей і членок у цей надзвичайний день. Особливими гостями на цім ювілеї були пані Ліона Фарина-Бриджес і пані Анна Холод, голова Союзу Українок Канади. Переповідаючи коротко історію цього відділу, вона сказала, що відділ заіснував спочатку при Інституті ім. Петра Могили і складався з 35-тьох членок. У 1977 році членки прийняли назву відділу ім Ганки Романчич з огляду на широку працю, яку вона вложила для Союзу Українок Канади. Далі пані Кіндрачук оповідала, що поза культурно-освітною працею цього відділу товариство багато праці віддало місцевій церковній Громаді. Членки також працювали при музеї, і з нашою молоддю та в загальній громадській праці. Цю частину програми завершила врученням корсажів

Друга світлина — зліва направо: Павліна Никіфорук, Бирні Парчевська, Анна Холод, голова Союзу Українок Канади, Джені Кіндрачук, голова відділу, Катерина Волощук, голова Пров. Екзекутиви, Целіна Качковська, Леся Фотій.

Left to right: Pauline Nykiforuk, Bernice Parchewski, Ann Cholod (national president), Jean Kindrachuk — president, Katherine Woloschuk — provincial president, C. Kachkowski, Lesia Foty.

колишнім головам пані Сесілії Качковській 1974-75, пані Лесі Фотій 1976-77, п. Бронславі Парчевській 1978-80, і пані Павліні Никифорук за 1981-82 р. разом з висловом подяки за їхню працю.

Тут слідував виступ Могилянок Інституту ім. П. Могили співом кількох пісень. Пані Качковська представила доповідачку пані Ліону Фарина-Бриджес.. Вона з'ясувала деякі свої переживання як членка Союзу Українок і зробила перебіг своїх думок про цілі і завдання, для яких зорганізовано українське жіноцтво. Пані Леся Фотій висловила їй сер-

Групова світлина членок відділу ім. Ганки Романчич в Саскатуні в часі 10-літнього ювілею.
A group picture of U.W.A.C. Hanka Romanchych Branch, Saskatoon — 10th anniversary.

дечну подяку за її доповідь і прибуття на це свято.

Референтка журналу "Промінь" пані Савеля Бойчук пояснила членкам, що вже давніше уведено традицію кожного року відбувати чайне прийняття для цілей фінансової піддержки журналу і що цього року прийшло 193.00 дол. жертв для цієї цілі і подала заклик до членок здобувати передплати журналу. По цім пані Лорна Семко, референтка членства представила і привітала 12 нових членок до цього відділу вручуючи кожній примірник статута Союзу Канади.

Тут господиня привітала голову Союзу Українок Канади і подякувала їй за честь і привіт від Централі у Саскатуні. Слідувала інструментальна точка, яку виконали членки відділу Союзу з Гефорд, Саск., а голова Провінційної Екзекутиви пані Волощук з Йорктону, висловила привітання і щедрі побажання членкам відділу ім. Ганки Романчич у Саскатуні.

Пані Р. Ковальська склала подяку всім учасницям, закликала до дальшої посиленої праці для добра відділу і місцевої парафії та подякувала за дар 27-мох тортів, які членки принесли. Тут відбулось краяння ювілейного торту і чайне прийняття, закінчуючи співам "На многі літа" і загальною знимкою товариства.

Савеля Бойчук — реф. "Променя"

ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ ЖІНОЧОГО РУХУ
Сент Кетеринс, Онт.

Українські жіночі організації — СУК, ОУК, ЛУКЖ, ОЖЛВУ відзначили 100-ліття жіночого руху спільним концертом, який відбувся в неділю 11 листопада 1984 р. в Чорноморському Домі.

Програму розпочато "О, Канадо" (при піяно п. Соня Лисий). Вступне слово сказала п. Надя Чорненька, п-на М. Бабій продеклямувала "Перший вінок" О. Пчілки, хор Союзу Українок при українській правосл. церкві Св. Юрія під дир. п. Олекси Мельничука проспівав "Як славний" муз. Бортнянського і гимн Союзу — слова Уляни Кравченко, музика Рудницького, при фортеп'яні Соня Лисий. Монтаж до слів Л. Українки "Божа Іскра" виконали Л. Головаш, Н. Андрусів, Емілія Конюх. Вірш поетеси Ганни Черінь "У століття жіночого руху" прочитала Т. Дем'яненко.

Пані Оля Ткачук представила доповідачку пані Оксану Бризгун-Соколик, яка розказала про жіночий рух на протязі тисячоліть і про життєві труднощі українських жінок. Доповідь була широко пояснююча та глибоко поучаюча. Одно-хвилинною мовчанкою вшанували пам'ять спочилих героїнь нашого народу і теперішньої країни.

Дівчата з танцювального ансамблю "Дунай" під проводом Ореста Самця вивели танок "Марена". Княжна нашого міста на 1984 рік Рома Черниш з чуттям продеклямувала вірш У. Кравченко — "На новий шлях". Хор "Десна" при ОУК під дир. Наді Павлович, при фортеп'яні Леся Прокопець, проспівав пісні "Україно, любов моя" слова Луценка, музика Шамо, "Лелеки" — муз. Веселовського, "Галичанка" — слова Кудрявцева, музика Шамо. Вірш "Сестрицям українкам" — слова Дн. Чайки, зворушливо продеклямувала Марійка Ківіряк.

Пані С. Гарас подякувала всім виконавцям і присутнім, згадуючи, що місяць тому в нашому місті відійшла у вічність відома діячка в жіночих організаціях, як українських так і канадських, Ганка Романчич-Ковальчук, яка була в 1934 році делеґаткою у Станиславові, коли святкували 50-ліття українського жіночого руху. Відспіванням "Ще не вмерла Україна" закінчено концерт.

В середу 28 листопада в залі УНО знову всі зібралися побачити прозірки і почути за створення жіночого руху. Прозірки виготовлені Екзекутивою СФУЖО, а монтаж написала Леся Храплива-Щур. Участь у читанні монтажу брали членкині всіх організацій.

Чистий дохід з обох імпрез був призначений та переданий до С.Ф.У.Ж.О., для вислання делеґаток на конференцію Об'єднаних Націй, яка відбудеться в липні 1985 року в Найробі, Кенія, Африка. Також 100 дол. було призначено на жіночу пресу — (25.00 дол. на кожну організацію).

Т. Дем'яненко

БЛ. П. МАРІЯ СКВАРЧУК
Ґронлид, Саск.

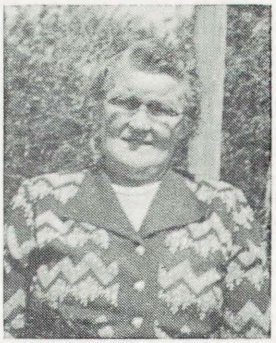

У четвер 10-го січня 1985 р. упокоїлась бл. п. Марія Скварчук. Народилась Марія 4-го грудня 1905 р. в родині Тимка і Параньки з дому Максимів, в селі Скорики, Збаражського повіту, Галичина.

До Канади прибула з родичами в 1911 р. Оселились в околиці Ґронлид. 8-го листопада 1922 р. Марія одружилась з Манолієм Скварчуком. В цього подружжя народилось 9 дітей — 5 синів та 4 дочки.

Марія з мужем оселились на фармі, в околиці Ґронлид, були також одні з початкових членів УГПЦеркви в Ґронлид, як також Марія була початкова членкиня Жіночого Т-ва ім. Княгині Ольги. Марія, по змізі, щиро працювала при товаристві через ціле своє життя.

В році 1962 перейшли на відпочинок до міста Мейфорт, де перебула свої останні роки, завжди підтримувала свої обов'язки як до церкви так і до жіночого товарисетва.

Похоронну відправу відслужив о. Т. Крочак в церкві Пречистої Діви Марії в Ґронлид, 12-го січня, тіло пок. Марії похоронено на цвинтарі біля церкви, біля її мужа.

Давніше упокоїлись муж Манолій в році 1966, син Володимир 1926, також син Іван в 1965 р. Залишила покійна в смутку: 3 сини і 4 дочки — Петра і дружиною Ліну з Принц Джордж, Б. К., Михайла і Анну, Йосифа і Сару з Едмонтону, Альберта; дочки: Анну і Михайла Марця, Вейлен Бей; Ольгу і Петра Римус, Мелфорт, Параньку і Михйла Буртник, Пісдейл; Лесю і Володимира Левицьких з Ніпавин в Саскачевані; 25 внуків, 19 правнуків, братів Василя Вери, Ґронлид, Стефан Вера, Лондон, Онт., Володимир Вера з Міт Парк, Саск. Сестри Анну Копач і

Катерину Довгу з Бекбрайд, Б. К.

В пам'ять покійної на нев'янучий вінок вірні зложили де родина звістила на прес. фонд „Променя" $40.00, з того $15.00 на оплату кліші і на пресфонд „Українського Голосу" $40.00.

Нехай Господь оселить душу пок. Марії в Царстві небеснім.

Вічна їй пам'ять.

М. Іванусь

БЛ. П. АННА ОХІТВА

Бл. п. Анна Охітва упокоїлась на 78-мім році свого життя в Канора, Юнайтед госпиталі 11 грудня 1984 року в Канорі, Саск.

Народилась Анна 8 вересня 1906 року в околиці Мазепа, Саск. в родині Петра і Марії (Завісляк) Кибів. Тут в Мазепі Анна виростала, ходила до школи. В 1919 році родина Кибів переселилась до Норквей, Саск. Тут Анна вийшла заміж за Григорія Охітву, які проживали тут з родиною до 1962 року, а опісля переселились до містечка Канори.

Анна Охітва була релігійною людиною, була членкою церкви разом з чоловіком і дітьми в Норквей, а опісля також у Канорі. Тут вона належала також до жіночого товариства, відділу Марії Маркович.

Похоронні відправи відслужив о. М. Дерев'янка в Православній Церкві Пресв. Тройці в Канорі. Бл. п. Анна Охітва залишила сина Мирослава в Канорі, дві дочки — Офілію Бергет у Бермуді, Віталію Овелет у Вінніпезі, двох братів Михайла Кибу в Монтреалі, Івана Кибу у Мелфорді, а дві сестри — Клару Кідрацьку у Норквей та Елсі Маларчук у Ніпава, дев'ять онуків і троє правнуків. Чоловік Анни Григорій упокоївся раніше від неї на кілька років. Вічна їй пам'ять!

БЛ. П. ТЕТЯНА ТУЧАК

Бл. п. Тетяна Тучак, довголітня членка Союзу Українок відділу ім. Кн. Ольги в Торонто упокоїлась 25 січня 1985 року в Торонто.

Тетяна народилась в Україні 5-го вересня 1893 року в Кореници, повіт Ярослав. Вона була наймолодша з п'ятьох дітей в родині Марії і Миколи Литвин.

До Канади Тетяна приїхала 1914 року і раділа, що знов була зі своїми двома сестрами і братом, які прибули сюди раніше і жили у Вінніпезі. 13 лютого 1917 р. Тетяна одружилась з Дмитром Тучаком. Бог поблагословив подружжя двома дочками і двома синами. Тут у Вінніпезі п-во Тучаки заложили своє власне підприємство. Спочатку крамницю галянтарійних товарів, а опісля перейшли на крамницю споживчих товарів формою самообслуги, що була першою у Вінніпезі. Крім допомоги чоловікові в крамниці і вихованні четверо дітей, Тетяна вділяла часу для громадської піонерської праці в жіночому товаристві при Соборі Св. Покрови у Вінніпезі. Тут вона з посвятою віддавала свій дорогий час, для церкви і для своєї родини.

В трудних 1930-тих роках загальної в Канаді депресії — Тетяна і Дмитро рішили залишити Вінніпеґ і виїхали до Торонта в 1938 році. У Вінніпезі вони залишили своїх троє дітей для закінчення своєї шкільної освіти, а наймолодший син Василь поїхав з батьками.

В Торонті Тучаки знов відкрили крамницю споживчих товарів. За той час одна з їх дочок одружилась і залишилась жити у Вінніпезі. В Торонті Тетяна Тучак вступила до до жіночого товариства, відділу Союзу Українок ім. Кн. Ольги при Катедрі Св. Володимира. Тут вона знову з великою посвятою заняла позицію сестриці, яку виконувала з любов'ю, а згадуючи про це записала — "Я так ішла до своєї Церкви як до своєї мами".

Тетяна любила Торонто, і людей в організації, з якими співпрацювала, раділа новими приятельками, яких здобувала своєю лагідною вдачею і щирістю. Це були щасливі роки її життя.

В 1955 році несподівано і раптово помирає її чоловік Дмитро, а сім місяців пізніше найстарший син Мирослав, капітан військової летунської служби згинув у Бристолі, Англія. Переживаючи велике подвійне горе, шукала полегші в громадській праці при церкві. Нова трагедія невістила її, коли втратила найстаршу дочку Марію Буряк і двох зятів. Знову топила горе при праці в церкві. За свою віддану громадську працю Т. Тучак була вшанована і нагороджена в 1970, 1976, і 1977 роках як заслужена громадянка.

Вкоротці по цім здоров'я її почало ослабати і вона була змушена зріктися своєї позиції в громаді, одначе вона завжди допомагала своїй заступниці пані Оленич, яка була їй близькою приятелькою. Членки відділу Союзу при Катедрі Св. Володимира вшанували Тетяну Тучан у її день народження з нагоди її 90-ліття.

Бл. п. Тетяна Тучак залишила дочку Олю Зайков, сина Василя, сім онуків і п'ять правнуків.

Похоронні відправи — панахиду, і похорон служили прот. П. Бублик, прот. Ю. Ференсів і прот. Д. Фотій з Катедри Св. Володимира в Торонті. Вічна їй пам'ять.

О. З.

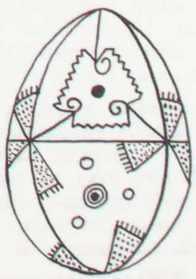

Довкола дому

Стефанія Кульба

Паска

1 ложечка цукру, 1 горнятко літеплої води, 1 пачечка сухих дріжджів, 3 горнятка пареного молока, 5 горнят муки, 6 яєць, вбитих, ⅓ горнятка цукру, ½ горнятка топленого масла, ¼ горнятка олії, 1 ложка соли, мука.

Розмішати цукор з водою, посипати поверх дріжджів й оставити на 10 хвилин. Додати дріжджі до прохолодженого молока, домішати муку, докладно розбити, накрити й поставити в тепле місце, щоб розчин підріс. Додати всі оставші складники, крім муки, і добре розмішати. Замісити мукою, даючи стільки муки, щоб тісто було густе. Чим густіше тісто, тим краще воно збережеться форма паски. Місити так довго, щоб тісто відставало від руки і виглядало гладке та вилискуюче. Помастити верх товщем, накрити і дати в тепле місце, щоб тісто подвоїлося обємом. Помісити і знову дозволити наростн. Приготовити круглі форми на паски. Виробляти паски, поставити їх в тепле місце, щоб виросли. Помастити вбитим яйцем. Пекти спершу в температурі 375 до 400° впродовж 10 хвилин, щоб тісто швидко піднялося, тоді знизити температуру до 350 і пекти приблизно годину. З цього тіста буде 2 до 3 паски.

Горіхові тісточка

½ горнятка масла, ½ горнятка темного цукру, 2 жовтки, 1 ложечка ванілі, 1½ горнятка просіяної муки, 1 ложечка порошку до печива, ¼ ложечки соли.

Розтерти масло з цукром, жовтками і ванілю на гладку масу. Муку пересіяти з порошком до печива і сіллю. Додати муку до першої маси і замісити, Виложити тісто у вимащену маслом 9x9-цалеву форму і рівномірно позправити. На верх дати таку масу:

2 білки, 1 горнятко темного цукру, 1 горнятко січених горіхів, 1 ложечка ванілі.

Вбити туго білки. Додати цукор малими частинами і вбивати. Домішати горіхи й ванілю. Виложити на приготований корж. Пекти в температурі 350 приблизно 20 хвилин, і ще поки тепле покраяти на квадрати.

Сирна паска

Тісто на паску (подано на сторінці) 1 фунт сухого сира, 2-3 яйця, вбиті, 1 ложечка цинамону, ½ ложечки соли, ½ горнятка або більше цукру, 1 ложечка муки, ½ горнятка родзинків.

Розкачати тісто чверть цаля грубости і виложити ним дно і боки форми на хліб. Сир перетерти через ситко і додати всі подані складники. Докладно розмішати. Виложити сирну масу на тісто. На верх покласти хрест і рожечки або інші прикраси з того самого тіста. Помастити вбитим яйцем. Пекти в температурі 350 впродовж години. Якщо надто румяниться, знизити температуру.

Буряковий холодець із хроном

Запарити цитриновий "джелі" кипячою водою за вказівками на пачечці, додати ¼ горнятка менше води. Додати 2 ложки цитринового соку або оцту і ¼ ложечки соли. Захолодити аж витвориться мяка драглина. Додати 1½ горнят січеіих варених буряків, ¼ ложечки або більше тертого хрону і порошкової цибулі (оніон павдер або солт) до смаку. Перемішати й виложити у звогчену водою форму. Захолодити, щоб драглина стужіла.

Перед поданням на стіл вставити форму у гарячу воду на хвилинку, тоді перевернути дном догори на полумисок.

UKRAINIAN EASTER BABKA

½ cup lukewarm water
2 pkgs. yeast
1 teaspoon sugar
2 cups scalded milk
½ lb. butter
1 tablespoon salt
Flour to make soft dough, about 7 cups or more.
1 cup sugar
5 whole eggs
10 yolks
Juice of 1 orange and rind
1 teaspoon vanilla
1 cup golden seedless raisins (optional)

Dissolve the sugar in lukewarm water; sprinkle the yeast over it; let stand 10 minutes.

Beat the eggs and the egg yolks for 10 minutes adding the sugar a little at a time. Add the salt, orange juice, milk, rind and the yeast mixture to the beaten eggs, mix well and gradually mix in the flour, adding the melted butter a little at a time, until enough flour is added to make a soft dough.

Knead for 20 minutes or until dough no longer clings to hands. Let rise in a warm place until double in bulk. Knead down and let rise again as before.

Grease tall tins well and coat with bread crumbs. (Honey or Crisco tins make good containers for Babka).

Form dough into a ball small enough to fill ⅓ of a container. Let rise in a warm place until the dough barely reaches the top. Put in a preheated oven 350°F and bake for 30 minutes.

Babka should be handled very carefully when being taken out of the containers and should be laid on a soft covered cushion to cool.

Ювілейний фонд „Променя"

Відділ ім. Марії Маркович, Канора	$150.00
Марія Волчинська, Вінніпеґ	50.00
Розалія Фарина, Едмонтон	50.00
Відділ Софії Русової, Кемсак, Саск.	50.00
Катерина Лабюк, Канора, Саск.	50.00
Анеля Стратійчук, Канора, Саск.	50.00
Єлисавета Лабюк, Канора, Саск.	50.00
Мирослава Фербей, Едмонтон	25.00
Анна Токарик, Едмонтон	25.00
Анна Томнюк, Едмонтон	25.00
Василина Мельничук, Едмонтон	25.00
Текля Куриш, Едмонтон	25.00
Параня Гладинюк, Ніягара Фалс, Онт.	25.00
Зеновія Зміявська, Тандер Бей, Онт.	25.00
Іван і Євгенія Лехкодух, Васетна	25.00
Відділ ім. О. Басарабової, Васетна	25.00
Марія Король, Канора, Саск.	25.00
Марія Ортинська, Канора, Саск.	25.00
Віра Мисак, Канора, Саск.	25.00
Джені Ортинська, Канора, Саск.	25.00
Мінодора Комендант, Ридж'тавн, Онт.	20.00
Гафія Боднарчук, Торонто	20.00
Тіна Ременда, Канора, Саск.	20.00
Д. Симчич, Саскатун	10.00
Марія Школяр, Едмонтон	10.00
Марія Сеник, Едмонтон	10.00
Марія Григор, Едмонтон	10.00
Анна Євчук, Вестон, Онт.	10.00
Марія Мисак, Канора, Саск.	10.00
О. Яцута, Торонто	8.00
Добр. О. Сацевич, Савт Бирнабі, Б. К.	8.00
Оля Стручинська, Кенора, Онт.	8.00
Марія Вакалюк, Ванкувер	8.00
Марія Боднарчук, Мелфорт, Саск.	8.00
М. Гриців, Содбури, Онт.	8.00
Лідія Мельник, Торнгил, Онт.	6.00
Марія Скрипник, Чиливек, Б. К.	6.00
Марія Стефюк, Еґесі, Б. К.	6.00
Люба Яременко, Китчинер, Онт.	6.00
Марія Котульська, Торонто	6.00
Л. Ліст, Виндзор	6.00
Марія Горін, Чиливек, Б. К.	6.00
М. Федак, Вест Гил, Онт.	5.00
Оленка Мишкевич, Давнсв'ю, Онт.	5.00
Ф. Дубенська, Вінніпеґ	5.00
Мус Джо, Саск.	5.00
Марія Григор, Едмонтон	5.00
Сейді Гладун, Канора, Саск.	5.00
Марія Кубрак, Едмонтон	5.00
Ольга Завісляк, Канора, Саск.	4.00

По $3.00: Наталя Царук, Вірдейл, Анна Курилів, Содбури, П. Ясінська, Вестон, Анастасія Бельбас, Вестон, Варвара Бойко, Тандер Бей, Т. Клемка, Лашін, Кве., Е. Саппара, Вест Гил, Т. Чорна, Вест Гил, Анна Лах, Монтреал, П. Кревецька, Вінніпеґ, Г. Губа, Лондон, Анна Шувера, Грімзбі.

З Радісним Святом

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

ПРОВІНЦІЙНА ЕКЗЕКУТИВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК
НА САСКАЧЕВАН

засилає найщиріші побажання
та привітання

Ієрархам нашої святої Української Православної Церкви в Канаді, всьому православному духовенству, Централі Союзу Українок Канади, всім управами складових роганізацій СУС, редакції, читачам „Променя", всім членками і їхнім родинам, та всьому українському народові традиційне

Христос Воскрес! *Воістину Воскрес!*

Катерина Волощук — голова
Дорис Маковська — реф.

З нагоди Воскресення Христового

ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ
у Саскатуні

шле найкращі побажання

ВСЬОМУ ЧЛЕНСТВУ СОЮЗУ, ЇХ РОДИНАМ, РЕДАКЦІЇ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ" І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ ПО ВСЬОМУ СВІТІ
РАДІСНЕ

Христос Воскрес!

Маруся Воронюк, голова
Ольга Гавриш, секр.

З Радісним Святом

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ОТТАВІ

вітає

Всечесне Духовенство, Провід, все Членство Союзу Українців Самостійників і ввесь Український Народ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Люба Подольська, голова

Ірина Мушка, референтка

З нагоди Воскресення Христового

ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ в ЙОРКТОНІ, САСК.

засилають великодний привіт Духовенству УГПЦеркви, всьому Членству складових організацій СУС та їх родинам, Редакції журнала „Промінь" та всьому Українському Народові радісне

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Анна Кучерява голова

Анна Ефтода референтка

Великдень...
Це день побіди сонечка над тьмою —
Сьогодні правда освітила світ —
„Христос воскрес" — співаєм повні віри,
Бо Він нас визволить з насилля-тьми.

О. Герета

З нагоди ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

членкині відділу Союзу Українок Канади
відділу Доньки України в Монреалі
засилають найщиріші побажання
всьому членству Союзу Українок Канади
на чолі з Крайовою Екзекутивою,
їх родином, редакції журнала „Промінь",
всечесному Духовенству й всьому українському народові

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ОКСАНА РУСИН — голова **ГАЛИНА СЕНИШИН — кореспонд. секр.**

МАНІТОБСЬКА ПРОВІНЦІЙНА ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

з нагоди

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

вітає

Владик і Духовенство УГПЦК,
Централю Союзу Українок
та все їх членство,
Редакцію „Променя", Членство ТУС
і СУМК

Христос Воскрес! *Воістину Воскрес!*

Соня Бейзик
голова

А. Міненко
секр.

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ПРИ КАТЕДРІ ПРЕСВЯТОЇ ТРОЇЦІ У ВІННІПЕГУ

з нагоди Воскресення Христового

вітає

духовенство УПЦ, центральний провід Союзу Українок Канади, редакцію „Променя", членство по відділах та їх родини традиційним:

ХРИСТОС ВОСКРЕС! —
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

П. Ігнаш,
голова

О. Скегар,
секр.

З нагоди найбільшого християнського Свята,
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ,

щиросердечно вітаємо:

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННОГО АРХИЄПИСКОПА ВАСИЛІЯ,
ЦЕНТРАЛЮ С.У.С., ВСЕКАНАДСЬКУ ЕКЗЕКУТИВУ С.У.К.
ТА ВСЕ ЧЛЕНСТВО СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ.

З християнським привітом

Христос Воскрес! Воїстину Воскрес!

Аделя Мілька
Голова відділу:

добр. Марія Шадурська
Кор. секретарка:

P W-43
HAWRYSH MRS K
11130-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A1
OCT 85

ISSN 0380-2140

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон	$ .25
Вибране, Г. Мандрика	1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко	6.00
Довідник про Союз Українок Канади	.10
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська	1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки	2.00
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки	10.00
На Роковини Івана Франка	1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька	1.50
П'єси для молоді	3.00
Програма для садочків, С. Маґус	3.00
Програма для Молодших Відділів СУМК	2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	1.00
Програма на свято Св. Миколая	3.00
Про життя і творчість Ольги Кобилянської	1.00
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК	10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська	.75
Статут Союзу Українок Канади	.25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК	7.50
Три сильветки, Л. Білецький	1.00
Українські коляди, С. Яременко	.75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова	2.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак	2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді	5.00
Я вернуся, О. Крамар	.50
Симон Петлюра, Український Вільний Університет	13.25
Ходить сон коло вікон, Рада Української Школи	2.00
На пошану Лесі Українки	8.00
Чверть століття (м'яка обкладинка), Н. Когуська	3.00
Чверть століття (тверда обкладинка), Н. Когуська	5.00
Дивись, слухай, говори, С. Василишин К1 і К2 — К3	2.50 3.00
Золотий черевичок, Прот. С. П. Симчич	3.50
На пошану Лесі Українки (збірник), Б. Стебельський	8.00
Релігійні пісні для дітей й молоді, Петро Пауш	3.00
Канадіяна, Союз	12.00
Писанка, Головний Музей	7.00
Великдень, Ф. Пелех	7.00
Канадська Спадщина, О. Войценко	.50
Сувенір, наключник, зелений, червоний синій	.50
Українське вишиття — взори і стіби, Союз	12.00
Пісні мого серця, Дарія Могилянка	5.00
Думки летять на Україну, Дарія Могилянка	5.00
Як ваші діти ростуть — чому не подбати про добру денну опіку	.25
Прапори (нові)	25.00
Портрет Лесі Українки	2.00
Картки на листи з ковертами, з смолоскипом (12)	2.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, кленовий листок	1.00
Смолоскип — відзнака Союзу Українок Канади	17.00
Срібні ложечки з смолоскипом	12.00
Грамоти — 25-ліття (1.50), 50-ліття (2.75), досягнення (2.00)	
Серветки (доз.) 12	1.25
Свята Православної Церкви — прот. д-р І. Стус	6.00

ДОДАЙТЕ 15% НА ОПЛАТУ ПОШТИ!
А 5% ПРОВІНЦІЙНИЙ ПОДАТОК!

ПИШІТЬ ДО:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East,
SASKATOON, SASKATCHEWAN
S7K 0L1

НОВА ДВОМОВНА КНИЖКА

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Прот. д-р Іван Стус

Переклад на англійську мову — Л. Фарини Бриджес

Вже вийшла з друку і продається давно очікувана двомовна книжка **„Свята Православної Церкви"** необхідна для кожної української родини.

Наші релігійні свята дуже близько пов'язані з побутом, звичаями, традиціями в родині. Автор оповідає про 32 релігійних свят у році дуже цікаво, мова щира, а для тих, що не володіють рідною мовою, той самий зміст англійською мовою.

Цю працю видав Союз Українок Канади з Фундації ім. Наталі Кобринської. Ціна книжки з пересилкою $6.50. Замовляти на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
#612 24th St. East
Saskatoon, Sask. S7K 0L1